

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 107. szám
1940. május 15., szerda

Felolvasó-szerkesztő:
SZ. JAKAB GEZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1-1938.

Rotterdam megadta magát

Megkezdődött a nagy ütközet az előretörő német haderő és a felfejlődött szövetséges csapatok között — Hatalmas lendülettel törnek előre a német harci kötelékek, amelyek elsősorban a holland tengerpartot akarják elfoglalni — Olaszország és az U. S. A. egyre növekvő érdeklődéssel figyelik a nyugati háboru eseményeit

Megütközött a hadviselők motorizált páncélos hadereje

Berlin. A véderő főparancsnokság közli, hogy Rotterdam a német zuhanó harcrepülők támadásától és a város ellen küszöbön álló páncélosok támadásaitól tartva kedden délután megadta magát, hogy megóvja a várost a megsemmisítéstől.

London. (Rador). Angol katonai körökben kijelentik, hogy Hollandiában a helyzet a németek erős támadása következtében kétségkívül súlyos. Belgiumban a szövetségesek együttműködnek, hogy idezzék Brüsszelt. Az itteni harcok még kezdeti állapotban vannak. Valószínű, hogy az itteni helyzet még egy-két napig zavaros lesz. A világ nagy harc kezdetének a szemtanúja. Ez a nagy harc Brüsszeltől keletre indul meg hamarosan. Hága vidékén még mindig tevékenykednek a német ejtőernyős osztagok, de Franciaországban nem kísérleteztek.

Newyork. (Rador). Az amerikai sajtó a legnagyobb érdeklődéssel figyeli a belgiumi, hollandiai és luxemburgi harcok kimenetelét. A Newyork Times azt írja, hogy az amerikai köröknek a legnagyobb elismeréssel kell viseltetniük a szövetségesek hadseregei iránt, amelyek a legnagyobb elszántsággal harcolnak a németekkel szemben. A Newyork Herald Tribune felhívja az Egyesült-Államok lakosságát, hogy reálítással vizsgálja meg életérdekeit. A lap gúnyolja azokat az államférfiakat, akik a „homokba dugják” fejüket és a szenátorokat, akik tiltakoznak a Johnson-törvény megváltoztatása ellen.

Róma. (Rador). Olaszország valamennyi városában kedd reggel diáktüntetések voltak a tengeri ellenőrzés miatt. Sok ezer diák vonult fel és gyűlt egybe a Venezia-palota előtt, amelynek erkélyén Mussolini is megjelent. Nápolyban a diákok a királyi palota előtt tüntettek a savoiai királyi ház, a hadsereg, a Duce és a tengerészet mellett. Siracuzában is tüntetések voltak és itt mintegy három ezer diák követelte a tengeri kereskedelem szabaddá tételét.

Róma. (Rador). A Stojani-ügynökség a Tevere magyarázatát közli a hadműveletekről, amely szerint nem lehetetlen, hogy a német csapatok Páris ellen intézzenek támadást. A német hadicél a holland és belga partvidék meghódítása, hogy Amszterdam, Rotterdam, Anwers, Zeebrugge, Dunkerque, Calais és esetleg Boulogne meghódításával megfelelő támaszpontot nyerjenek az Anglia elleni támadásra. Másrészt a német hadvezetőség arra törekszik, hogy elválassa az Északfranciaországban levő szövetséges hadsereget a többi haderőtől. Németország a nyugati hadszíntéren legalább száz hadosztállal többel rendelkezik, mint az 1914-es háborúban és valószínű, hogy a döntő ütközetre Északfranciaországban kerül sor.

Minden idők legnagyobb csatája kezdődött meg a Maas mentén

Páris. A szövetséges hadvezetőség hadijelentése szerint a német haderő támadó lendülete változatlan nyomással nehezedik csaknem az egész belga-holland hadszíntéren. Maastrichtól nyugatra és Tongres közelében elkezdődött harcok folytak.

A holland csapatok védelmi vonalát a németek arcvonali támadással több helyen áttörték. Általában az a vélemény, hogy még mindig csak előcsatározások folynak, bár mindkét részről nagy erőket vetettek harcra. A Havas-ügynökség belgiumi és hollandiai magyarázó jelentései szerint a francia és angol csapatok felvonulása még nem fejeződött be.

A csapatszállítások mindenütt motorikus erők felhasználásával történnek. A szövetségesek hadvezetősége úgy a hadmozdulatokat, mint a felvonuló csapatok számát titokban tartja, mindenesetre kétségtelen, hogy hatalmas csapatok sorakoznak fel a németekkel való megütközésre.

az előretolt szövetséges egységek pedig máris segítséget nyújtottak a belgáknak és a hollandoknak.

Ugyancsak a Havas-iroda jelenti, hogy a német léghaderő veszteségei — amint azt Frossard francia propagandaminiszter tegnap ismét kijelentette a rádióban —, igen jelentősek.

Francia becslés szerint a nyugati hadszíntéren megindult mozgóháború kezdete óta a német léghaderő 400 gépet veszített.

Páris. (Rador). A május 14-én kiadott francia hivatalos hadijelentés ezeket tartalmazza: „A német támadás fokozott erővel folyik. Középbelgiumból nincs semmi jelentésváló. Az ellenség elérte Lüttichnél, Namurnál

Véres harcok Sedanban és Longvyban

„A Maasi csata”, ez a címe a Havas-iroda katonai szerkesztője beszámolójának, amelyben a következőképpen írja le a belga fronton lejátszódó óriási arányú összecsapást. Ma május 14-én kezdődik meg a Maas mentén ennek a háborúnak első nagy csatája.

A németek két szárnyon: Liegetől északra és délre támadtak és ez a két szárny a támadásnak szinte lendítő kerékét képezi. A jelek szerint a déli szárny mutatkozik erősebbnek. Ez a szárny nagyszámú páncélos hadosztályt foglal magában, amelyek a Mosel átlépése után azonnal az arcvonalra vetettek Luxemburg és az Arden hegységek átlépésével egyidejűleg. A német csapatok számáról és me-

és Sedannál a Maas-folyót. Harc folyik Longvytól délre a Moselnál és az ellenséges támadásokat Luxemburg környékén visszautasítottuk. Csapatunk a szövetségesekkel együtt bátran harcolnak az ellenség ellen, amely óriási erőfeszítéseket tesz rohamkocsiával és légi haderejével. Május 13-án éjjelig további 13 ellenséges repülőgépet lelőttünk és ezt a számot hozzá kell adni a május 13-án este kiadott jelentésben közölt adatokhoz. Az éjszakai folyamán léghaderőnk számos felderítő utat tett.”

A Havas távirati iroda a harctéri helyzetet a következőképpen jellemzi:

Minden idők legnagyobb csatája kezdődött meg és folyik a Maas folyó mentén. Rendkívül nagyszámú német egységek Luxemburgra és az Ardenneken áthatolva május 13-án este megjelentek ennek a folyónak egész partvidékén, Lüttichtől Sedanig. A Sedan—Montmedy—Longvy arcvonalon egészen a Moselig elkezdődött harc folyik. Lüttichtől északnyugatra a motorizált német egységek előhatalmát megakadályozza a francia páncélos egységek szörnyű csapása. Lüttich erődei ma éket képeznek a németek előrenyomuló seregei között. Ez a nagy csata, amely tankok ezrei között folyt le, a francia hadianyag nagy győzelmét jelenti. A németek szörnyű veszteségeket szenvedtek. A holland ellenállási vonalakat a németek Arnheimnél áttörték és a Rajna két partján Rotterdam irányában nyomultak előre.

Egyelőre még bizonytalan, hogy a németek megteremtették-e az összeköttetést a Rotterdam környékén leszállott ejtőernyős osztagokkal. A hollandok még ellenállnak Hollandia vidékének négyyszögletű szigetszerű részén, amelyet Utrecht, Amszterdam és Hága városai őriznek. A németek két helyi jelentőségű támadást indítottak Forbachtól keletre és Wissemburgtól keletre. Mindkettő elszázi helység.

A léghaderők mindkét részről a hadszíntéren kívül is erőteljes légitámadásokat hajtottak végre. A szövetségesek a lehető legnagyobb eredménnyel bombázták a felvonuló csapatokat, a Rajna, valamint a belga határ között elterülő utvonalakat, nagy veszteséget okozva azon német csapatoknak, amelyek a Rajna jobbpartjáról annak balpartjára keltek át.

netiránvárról még nincsenek pontos értesülések. A jelek szerint az a hadsereg, amely a francia Ardennek irányába tart és a Maas felső folyásánál halad előre, a legerősebb. A Maas jobbpartjáról érkezett jelentések közlik, hogy ott is feltűntek német csapatok, amelyek a fontos átkelőhelyek és hidak felé haladnak. Sedantól a Moselig ugyancsak csata van kialakulóban. A német csapatok elérték a francia határt, ahol rendkívül heves harcok folynak. Ezek a harcok a francia erődítések előtti állásoknál dőlnek, vagy is az Északi tengertől a Maginot-vonalig. Sedan és Longvy, ahová a német csapatok benyomultak, ezen erődvonaltól elhárítják és úgy Sedanban, mint Longvyban véres csaták folynak.

Hatalmas lendülettel támad a német haderő

Berlinből jelentik: A DNB közli a hadvezetőség közleményét, amely arról számol be, hogy a német csapatok mindentűt magukhoz ragadták a kezdeményezést, amiről egyetlen órára sem mondtak le.

A léghaderő az összes lehető támadási módszerekkel dolgozik és kiterjesztette a szárazföldi haderő előrenyomulását. Sorozatosan sikerült a belga és francia csapatoknál zavart előidézni és az ellenesség — állapítják meg német részről, — súlyos veszteségeket szenvedett. A légi csaták során a német gépek több mint száz ellenséges repülőgépet lelőttek, míg a saját veszteség — a fokozott tevékenység ellenére — csak 40 gépmadár volt.

A Hollandiában előtört német csapatok a keres oldal-mozdulattal behatoltak az ugynevazett holland erődrendszerbe.

Elfoglalták a Zuider-tónál lévő holland állásokat, a az ellenállás teljes megtörésére tovább folynak a hadműveletek. Az előrehatoló motorizált egységek megtelepítették az összeköttetést a Rotterdamban eddig elszigetelten harcoló ejtőernyős csapatokkal, amelyek különben légi úton is erősítést, valamint utánpótlást kaptak.

Hangsúlyozza a német jelentés a lüttichi erődítmények északi védműveinek és a fellegrárnak elfoglalását, amit rendkívül fontos eseménynek minősítenek Berlinben. Lüttich néhány erődítménye még ellenáll. Továbbá a német léghaderőnek a szövetségesek léghaderője feletti fölényét is kiemelik a német jelentések.

London. A Reuter távirati iroda jelenti: Mint ismeretes a francia kormány tegnap este bejelentette, hogy minden német ejtőernyős katonát, aki idegen egyenruhát, vagy polgári

Megkezdődött a „szárazföldi cirkáló” hatalmas csatája

Brüsszel. (Rador.) Belgiumban, egy erdőmentes síkságon a két hadsereg gépesített osztagai szemtől-szembe állnak egymással. Ez a hadszíntér Saint-Rondtól Tirlemontig terjed és keresztül szeli a nemzetközi országot is.

A német páncélos osztagok teljes sebességgel igyekeznek Lüttich felé, hogy elvágják a francia csapatok utánpótlását. Ez a környék rendkívül alkalmas terepet nyújt a motoros hadosztályok felvonulására. Az országát a legkorszerűbb, egyenes és ki-fogástalan építésű és széles horizonton végig minden akadály nélkül.

A német gépesített hadoszlopok ezen az utzakaszon nyomulnak előre a részükre kiadott utasításoknak megfelelően. Itt vonulnak fel a motorkerékpáros osztagok is, valamint a motorkerékpáros gépfegyveres osztagok is.

Minden egységet páncélos osztagok kísérnek. A könnyű páncélosok gépfegyverrel és kisebb kaliberrű ágyúkkal vannak felszerelve és ezeket követik a nehéz tankok és páncélautók. A francia gépesített hadosztályok ennek a német osztagnak álltak útját és a korszerű fegyverek első hatalmas küzdelme vette kezdetét.

A francia „korszerű lovasság” hatalmas sebességgel érkezik a csata színhelyére. A francia tankok sebessége meghaladja a vonatok sebességét.

Azok a német páncélos osztagok is, amelyek már fel tudták venni a harc formációt teljes sebességgel haladnak előre a tankelhárító ütegek védelme alatt. A tankelhárító ágyúk nyomában megállításuk után lövőhelyezetre kerülnek és gyilkos tüzelést tudhatnak a „szárazföldi cirkáló” ellen.

A német és francia páncélos osztagok ilyen körülmények között indulnak egymás ellen a nagy küzdelem megvívására a gépesített osztagok gépfegyverei és ágyú pedig szüntelenül okádják a golyóesőt.

Angol vélemény:

A páncélos osztagok képezik a német támadó egységek főerejét

London. (Rador.) Hétfő éjszaka Tirlemont, Varenne és Tongres háromszögben rendkívül heves ütközet kezdődött. Közben folytatják a főerők az előkészületeket az összecsapásra. Újabb jelentés szerint ez az ütközet kedd reggel 7 órakor meg is kezdődött.

Estétől éjszaka három óráig Lüttich várrendszereinek valamennyi erődje, egy kivételével erősen folytatta a tüzelést a német állások felé. Reggel öt óra tájban egy másik erődben is elhalgattak az ütegek.

ruhát visel, azonnal agyonlövük. Joggal várható volt — hangoztatja a Reuter iroda — hogy ezután a német ejtőernyős alakulatok katonái német hadseregbeli egyenruhában szállnak le. Tegnap azonban több ejtőernyős német katonát fogtak el, akik angol katonai egyenruhát viseltek. Ezeket a német katonákat azonnal a hadbírószághoz szállították, ahol minden érdemleges tárgyalás nélkül elrendelik agyonlövésüket. (Rador.)

Berlin. (Rador.) A külügyminisztérium közvetett úton jegyzéket intézett az angol-francia, belga és holland kormányhoz. A német kormány az ejtőernyős vadászok katonai helyzetének meghatározása után közli, hogy a német ejtőernyősökkel szemben alkalmazott nemzetközi jogellenes bánásmód az ellenséges foglyokkal szemben a legerősebb megtorlást vonja maga után. A német kormány tudomására hozza, hogy minden agyonlőtt német ejtőernyősért 10 francia, angol vagy belga foglyot végeznek ki a németek.

Svájci tiltakozik Berlinben

Bern. (Rador.) Múltán május 10-én Courrend-jinél lezuhant 17 bomba szilánkjából megállapították, hogy német eredetűek. Svájc berlini követe tiltakozást jelentett be és közölte, hogy a svájci kormány fenntartja jóvátétel jogát.

Berlin jelenti:

Német repülők sikeres támadással szövetséges hajók ellen

Berlin. (Rador.) A német távirati iroda közli, hogy a német léghaderő május 12-én jelentett sikerein felül ugyanezen a napon elsüllyesztett további négy ellenséges hajót. Egy torpedóromboló és egy szállítóhajó bombatalálat következtében süllyedt el, a másik két hajón pedig tűz keletkezett a bombázások következtében.

A németek Montmedit és Longvyt támadják, amelyek francia földön, a Maginot-vonal előtt állanak. Kedden a levegőben is minden képzeltet felülmúló heves összecsapások zajlottak le. Hivatalos jelentés szerint hétfőn 40 német repülőgépet lőttek le.

A Reuter iroda katonai szerkesztője megállapítja, hogy az erőfeszítések, amelyek a német támadásokat jellemzik az Albert-csatorna men-

Francia területre értek a német haderők

Berlin. (Rador.) A német hadvezetőség kedd déli jelentése: Hollandiában a német csapatok Amersfortól délre, a grebbelai vonal felé haladnak előre és tért nyertek Utrecht irányába.

A német csapatok miután megtörték az ellenség ellenállását Rotterdamig jutottak el. Délen a német egységek áthaladtak Bredán. Rosendaal várost elfoglalták a németek. Belgiumban áthaladtak a Turnout csatornán, délen pedig elérték Grande Gette-t. Namurtól északra a német páncélos osztagok üldözik az ellenséget, amely a Dyle-erőd felé menekül. Az ellenséges páncélos osztagok súlyos veszteséget szenvedtek a német támadás következtében. Ugyanígy súlyos veszteséget szenvedett az ellenség légiflottája is. Lüttich város német kézen van. A lüttichi vonaltól délre, Namurnál a német csapatok áthaladtak az Ardeneken és a német előőr-sők elérték a Maas Namur és Givet közötti szakaszát.

Belgium déli részén is a meghatározott tervek szerint folyik a német csapatok előnyomulása. A francia-luxemburgi, valamint a francia-belga határt csaknem mindenütt elérték a németek. Több helyen a határt átlépték a német csapatok. A német osztagok a légialotta tevékeny közreműködése révén francia területen is átkeltek a Meuson. A német légegységek több támadást intéztek az ellenséges repülőterek ellen. Az ahamstedei repülőtéren 26 repülőgépet pusztítottak el. Május 13-án mintegy 150 ellenséges repülőgépet semmisítettek meg. Ezek közül 47 légharc során pusztult el, míg 37 gépet a légvédelmi ágyúk lőttek le. A németek vesztesége 26 repülőgép.

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti: A nyugatnémetországi védtelen városok

tén. főtamadásnak tekinthető. A páncélos osztagok valamennyi dívizóját itt összpontosították és használták fel, hogy így kényszerítsék a belgákat a Tongres mellett lévő védelmi állásokba való visszavonulásra. Ezzel szemben a franciák a rohamkocsikat kísérő hadieszközök használatát, míg a németeknek ez képezi a főfegyvernemét.

Belga és holland hadijelentés

Brüsszel. (Rador.) A belga főhadiszállás hivatalos jelentése a következőképpen hangzik:

Csapatunk keményen tartják állásaikat a tuleróvel rohamozó ellenséggel szemben. A francia gépesített osztagok is beavatkoztak a harcokba. Légharcok során sok ellenséges repülőgépet lelőttünk.

Amszterdam. (Rador.) Hivatalosan jelentik: Hágában, a holland fővárosban tegnap négy ízben volt légiiradó. Bombákat azonban nem dobtak a városra. A holland csapatok rendkívül eréllyel védelmezik állásaikat a német támadásokkal szemben.

Hága. (Rador.) A holland főparancsnokság jelenti: Azok a német csapatok, amelyek a Jissel-folyót átlépték, egyes pontokon érintésbe léptek a Geldern tartomány nyugati részében csapatainkkal. Ezt a területet árvízzel védjük. Az északi tartományokban a német csapatok egyes helyeken elérték az Jissel és Mud tavak vidékét. Határvédő csapatunk kis veszteséggel visszavonulva elérték kijelölt állásaikat. A motorizált német osztagok a Brabant tartomány északi részén fekvő Langstraadhoz értek. Rotterdam déli részén még kisebb német nehézfegyverzetű osztagok tartózkodnak, de tüzéségük nincsen. Légi haderőnk az ellenség óriási fölénye ellenére kitűnő eredménnyel bombázott több ellenséges célpontot.

Haborus izgalmak Amszterdamban

Amszterdam. (Rador.) A holland főváros megtisztítása teljes eréllyel folyik. Rendőri és katonai egységek teherautókon járnak a város utcáit. házkutatásokat tartanak a gyanús épületekben és gvakoriak a drámai letartóztatások. A katonai hatóságok ural a helyzetnek. A postai forgalmat levelek számára ismét megkezdtek, a telefon és táviró használata azonban tilos. Tilos az utcákon a közlekedés este 8-tól reggel 7-ig és a járőrelők kezüket nem tarthatják zsebükhöz.

Londonba érkeztek a holland kormány tagjai

London. (Rador.) Hétfőről keddre virradó éjszaka a német támadás megindulása óta első ízben nem volt légiiradó sem Hollandiában, sem Belgiumban.

London. (Rador.) Hétfőről keddre virradó éjszaka a német támadás megindulása óta első ízben nem volt légiiradó sem Hollandiában, sem Belgiumban.

elleni, katonai szempontból teljesen alaptalan bombatámadások az elmúlt éjjel csakis polgári személyeket öltek meg. Linsben egy bombatalálat szétrombolt egy házat és 9 személy esett az ellenséges bombák áldozatává. Eltaláltak a bombák itt egy gyógyszerárut és a gyógyszerész feleségét több bombaszilánk megölte. Essenben az ellenséges bombák 3 magánházat megsemmisítettek. Mersben 3 embert, köztük egy asszonyt megölték és 2 polgári személyt súlyosan megsebesült. Az Aachen elleni támadás során egy bomba az egyik lakóházra esett és egy gyermeket megölt.

Londonba érkeztek a holland kormány tagjai

London. (Rador.) A holland miniszterelnök és a kormány tagjai ma reggel megérkeztek Londonba. Az angol külügyminiszter képviselőletében a holland kormányt Sir John Monc, valamint a londoni követség tagjai fogadták. A miniszterelnök és kormányának tagjai hadihajókon utaztak Angliába. A holland kormány tagjait Londonba való érkezésükkor a holland vezérkar tagjai kísérték. Ugyanakkor érkezett meg Londonba 200 holland menekült. A holland külügyminisztert kedden Halifax lord angol külügyminiszter kihallgatáson fogadta.

Hága. (Rador.) A hágai angol követ az angol követség egész személyzetével Londonba érkezett.

London. (Rador.) Vilma holland királynő — amint már megírta az Aradi Közlöny — különvonaton érkezett Londonba. A pályaudvaron György király, Julianna hercegnő és Bernát herceg várták. Amikor a királynő le-

szállt a vonatból. György király megszorította kezét és arcán megcsókolta. A holland királynő fáradt, levert és szomorú volt. Utját egy angol hadihajó fedélzetén tette meg a tengeren át és a kikötőből különvonaton nyomban Londonba utazott. Kiséretében a holland gárda több tisztje és katonája volt. A pályá-

Berlin jelenti:

„Megtört a szövetségesek léghaderejének ellenállása”

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda a katonai helyzetet május 13-án este a következőkben foglalta össze:

1. A harcokat az óriási arányú légi tevékenység jellemzi és a súlypont a Meusetól északra van.

2. A nyugat felé visszavonuló belga csapatok és az előnyomuló francia egységek Namurtól északnyugatra találkoztak, ahol a német légirokok súlyos veszteséget okoztak az ellenségnek.

3. A holland—belga tengerparton a brit csapatok partraszállási kísérletet folytán a német léghaderő támadásokat kezdeményezett, aminek következtében több hadi- és szállítóhajó kilyuladt, illetve elsüllyedt.

4. Az ellenség léghaderejének ellenállása számos harcban megtört és tegnap délután a legtöbb ellenséges repülőgépek száma százra emelkedett. Harminc német repülőgép elveszett.

5. Hollandia nyugati részében a légi uton szállított csapatok újabb erősítéseket kaptak szintén légi uton, hogy ellenállhassanak mindad-

udvarról a Buckingham-palotába ment és az éjszakát ott töltötte.

London. (Rador.) Bernhard herceg, a holland trónörökös férje hétfőn délután látogatást tett a londoni holland követségen, ahol a jövő terveit beszélték meg.

dig, amíg a német páncélos osztagokkal érintkezésbe léphetnek. Ezeknek a csapatoknak köszönhető, hogy megmentettek stratégiai rendkívül fontos hidakat és így vált lehetővé, hogy dél felől be lehetett nyomulni az elárasztott területek erődítményeibe.

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti: Minden alapot nélkülöznek azok a holland jelentések, amelyek szerint a német csapatok az ellenség egyenruháját használják foglyokat állítanak maguk elé a támadások során és női, valamint papi áruhában ereszkednek le az eltörnyökkel. Ezeknek a híreszteléseknek az a célja, hogy a polgári lakosságot a német csapatok ellen hangolja.

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti: A stockholmi Aftenbladet meg nem erősített forráshól azt a hírt közölte, hogy a németek a legutolsó három nap alatt 600 repülőgépet vesztek. A valóság az, hogy a veszteségek a hivatalos jelentésekben között kilencvennél nem emelkedtek többre.

Anglia telkesült a veszteségekre és a kudarcokra is

London. (Rador.) A pünkösdünnep alatt is folytatták az angol hatóságok a védelmi intézkedések végrehajtását. A keleti partvidéken megszigorították az idegenek ellenőrzését és azok irodáját gyűjtőtáborokban helyezték el. Ezen a vidéken összeköttetést létesítettek. Az utakat szigorúan ellenőrzik, sőt egyes helyeken el is zárták azokat és csak szigorú igazoltatás után engedik átkelni ezeken a helyeken az arra igyekvőket. Még szigorúbb ellenőrzés alá vették a repülőtereket és a hadianyagkészítő gyárat. Több újabb légvédelmi intézkedéseket is előhozakítottak. Az angol lapok figyelmeztetik a közönséget, hogy a szövetségesek hatalmas ellenséggel állnak szemben, könnyű győzelemre nincs kilátás, tehát fel kell készülni a veszteségekre és a kudarcokra is. Rámutatnak, hogy a német vezérkar első és legfontosabb terve Hollandia elfoglalása.

A Times rámutat arra, hogy Anglia erősen kiépítette légvédelmi erejét, amely ma is teljes erővel fennáll. A németek mielőtt Franciaország ellen indulnak, biztosítani kell magukat a háttámadás ellen. Londonban nem kell attól tartani, hogy Németország megkísérelje Anglia ellen a megrohadást. Ezt túlságosan kockázatosnak tartják az erősen kiépített légvédelem miatt, de nem lehetetlen, hogy elszórtan éjtörnyös kísérletekkel megpróbálkozzanak, ami azonban aligha éri el majd célját.

Moratórium Belgiumban

Brüsszel. (Rador.) A belga bankok moratóriumot jelentettek be a kifizetésekre. A moratórium kihirdetésével kapcsolatban a Havas Távirati Iroda a következőket jelenti: A bankokból történő tökeelvonások kéthetenként az ötezer belga frankot nem haladhatják meg. A bankok pénztárai előtt sorban állnak az emberek, pánik azonban nem tapasztalható. Számos személy arra készül, hogy a legközelebbi időn belül elhagyja a belga fővárost. Ezek inkább a legsúlyosabb veszélyeket is vállalják, semhogy arra kerüljön sor, hogy a németek leigázzák őket.

Tokió érdeklődik Hollandia sorsa iránt

London. (Rador.) Anglia tokiói nagykövete kihallgatáson volt a japán külügyminiszternél, ahol közölte, hogy Anglia érdeke, hogy fenntartsák Hollandia status quoját és az angol kormányban nincsen szándékában Hollandia ügyeibe beavatkozni.

Tokió. (Rador.) A külügyminisztérium jelentése szerint a batáviai japán konzul tiltakozott Hollandia kormányzójánál a Hollandiában egyre nagyobb méreteket öltő japánellenes propaganda miatt. A japán konzul kijelentette,

hogy a hollandindiai események hatást gyakorolhatnak a japán közvéleményre.

Singapur. (Rador.) A Reuter iroda jelentése szerint egy Batáviából szombaton érkezett utas elbeszélte, hogy több, mint ezer németet letartóztattak Hollandiában. Ugyanez az utas mondta el, hogy 400 németbarát hollandot szintén letartóztattak, egyben pedig a gyűléseket megtiltották.

Nagybritannia tiltakozott Rómában az angolellenes tüntetések miatt

London. (Rador.) Illetékes helyről jelentik, hogy a római angol nagykövetség magyarázatot kért az olasz kormánytól a szombat esti incidens miatt, amelynek során az angol nagykövetség egyes tagjait molesztálták. Az angol külügyminisztérium ezenkívül utasította az angol nagykövetet, hívja fel az olasz kormányt, hogy az angol ellenes falragaszok milyen kel-

lemetlen benyomást kelthetnek az angol állampolgárok sorában.

Milano. (Rador.) A Dom-téren fasiszták és diákok magyarázatot kérték a vatikán lapjának az Osservatore Romano példányából és a lapokat elégették. A fasiszták sérelmezik, hogy a pápa hivatalos lapja nyilván Franciaország és Anglia pártjára állt.

Hull külügyi államtitkár:

„Az U. S. A. nem maradhat egész nyugodt, amikor majdnem az egész világ harcban áll”

Washington. (Rador.) Roosevelt elnöknek a fegyverkezések gyorsítását szolgáló alapok megteremtésére irányuló újabb kérése után Lodge szenátor határozati javaslatot terjesztett elő, melynek indoklásában kijelentette, hogy

az Egyesült-Államok hadseregének mai létszáma nem felel meg a követelményeknek.

A javaslat öt szenátorból álló bizottság küldetését indítványozza. Ezt a bizottságot megbízzák a katonai program megszerkesztésével és azzal, hogy küszöbölje ki katonai bürokratizmus lassúságát.

Roosevelt különben azt a kívánságát terjesztette a kongresszus elé, hogy szavazzanak meg

újabb 15 millió dollárt a nemzetvédelmi célokra. Hull külügyi államtitkár hétfő esti beszédében figyelmeztette a lakosságot, hogy Amerika sem maradhat egészen nyugodt, amikor majdnem az egész világ harcban áll.

Eladási láz a newyorki tőzsdén

Washington. (Rador.) Az Európából érkező hírek hatása alatt a newyorki tőzsdén eladási láz vett erőt, amelynek folytán valamennyi értékpapír árfolyama 2-5 pontot esett.

„Új értelmet kell adni a semlegesség fogalmának”

Buenos Ayres. (Rador.) Az argentin külügyminiszter javaslatot készített, amelyben azt tanácsolja az amerikai népeknek, hogy vegyék újra fontolóra semlegességi helyzetüket. A hadviselő államok nem tartják tiszteltben a semleges államok érdekeit és semmiképpen sem veszik figyelembe semlegességüket. A semlegesség csak fikció és érthetetlen eszme, amelyet hozzá kellene idomítani a való helyzethez. Ennek érdekében szükség lenne a helyzet felülvizsgálására, ami még nem jelentené a háborúra való felkészülést. Helyes volna, hogy az amerikai államok rögzítsék le álláspontjukat, kölcsönös biztonságuk figyelembevételével.

A Newyork Times azt jelenti, hogy az amerikai kormány érdeklődéssel fogadta az argentin külügyminiszter javaslatát és azt

hiszi, hogy Washington ennek megfelelő lépésre készül.

WASHINGTON. Bucurestibe érkezett jelentések közlik, hogy Argentína felhívást intézett a cáname-rikai kongresszushoz, amelyet arra kért, hogy gyórlást hívjanak össze és vitassák meg az európai helyzetet. Ezzel kapcsolatban közlik még, hogy az Egyesült-Államok 21 köztársasága elhatározta, hogy jeget juttat el a német kormányhoz és erőiesen tiltakozik Belgium, Hollandia és Luxemburg megrohadása ellen.

URANA. MA SZÜNETHI Ho nap szenzácós
kötés műsor
I. „GYILKOL A DZSUNGEL”
II. „KATJA” Danielle Darrieux
Híradó!

Jön! O Z! Jön!

A HABZÓ FOGPÉP

Támadást kezdtek Narviknál a szövetségesek

London. (Rador.) Az elmúlt éjszaka kiadott hivatalos jelentés szerint a norvég és szövetséges csapatok vasárnap óta erős támadást indítottak a Narvik környékén levő Bjervik ellen. A norvég csapatok a szárazföld felől nyomultak előre, míg a szövetséges csapatok hadihajók fedezete mellett a közelben part-raszállítottak és szintén megkezdték előrenyomulásukat.

Magyarázat a német—jugoszláv határzárlatról

Berlin. (Rador.) A német—jugoszláv határ rövid időre történt lezárása következtében különböző hírek terjedtek el külföldön. Mértékadó helyen kijelentették, hogy a határ lezárása, amely rövid időre szólt, több ízben előfordult és célja az, hogy meggátolják bizonyos híreknek a külföldre való szivárgását.

endon jelenti:

„Anglia minderre felkészülten küzd a győzelemért”

London, A Times írja: Ritkán találtak beszédek olyan mély visszhangra, mint Churchill tegnapi felszólalása. Őszintén megmondta, hogy az az út, amelyen ő halad, vért, áldozatot, könnyeket, szenvedést követel, de el van határozva, hogy ezt az utat mindaddig járja, amíg a végleges győzelmet el nem éri. Winston Churchill szavai tulajdonképpen az angol nemzet magatartását fejezik ki, amely nép késő a legnagyobb megpróbáltatásokat is elviselni a háború győzelmes befejezése érdekében. Anglia fegyveres táborra változott. Tegnaptól kezdve megszűntek a politikai pártkülönbségek, most csak egy párt uralkodik: a fegyveres győzelem pártja. Ezt akarja Angliában mindenki.

A miniszterelnök szavalt kiegészítették azok a fejtegetések, amelyeket lord Halifax külügyminiszter a felsőházban tartott.

— A nyugati fronton — mondotta a külügyminiszter — e pillanatban döntő harcok folynak. Németország el akarja foglalni Hollandiát, Rotterdam környékén az ott leszállt német ejtőernyős osztagokat az ottani német lakosság támogatja. A belgák hősiessé ellenállnak. Lüttichől északra nyugatra heves harcok folynak. A német csapatoknak sikerült a Meuse-folyón átkelve ebbe a kerületbe behatolniuk. Mindent megteszünk, hogy hathatósan támogassuk a hollandokat és a belgákat szárazföldi, tengeri és légi harcokban. Az angol-francia haderők már felvették az érintkezést az ellenséggel.

— Norvégiában Narvik körül — állapította meg lord Halifax — a hadműveletek kedveesen folynak. A várostól délre csapataink érintkezésbe léptek a Namsosból előnyomuló ellenséggel.

A Reuter távirati iroda jelenti: Az angol munkáspárt kongresszusa a következőket állapította meg:

Az angol munkáspárt csak egyetlen háborús célt ismer: A győzelem kivívását. A háború győzelmes befejezése után a munkáspárt a következő célokat akarja megvalósítani: Anglia és Franciaország csak olyan békét köthetnek meg, amely hosszú időre biztosítja a két nép nyugalmát és szabadságát. A munkáspárt a német németországi egyenlőséget követel. Kijelenti, hogy Németország feldarabolásáról nem lehet szó, még akkor sem, ha a német hadsereget annyira döntőleg megverik, hogy a német birodalom politikai és gazdasági összehasonlása következnék be. Az angol munkáspárt a keshovig menő harcot hirdeti a nemzeti szocializmus ellen.

A munkáspárt nem ismer középútat és a harcot nem szünteti meg addig, amíg az az uralom el nem tűnt nyomtalanul. Minden kompromisszumos béke lehetőségét visszautasítják. Tárgyalásokat a jelenlegi uralom vezetőivel nem kezdenek, fegyverszünetet nem engedélyeznek. Az angol munkáspárt csak egyetlen megoldást ismer: a német nemzeti szocialista uralom megszüntetését.

— Az angol munkáspárt — hangoztatja a határozat — mint egyenlő fél belépett a kormányba és kész arra, hogy a hatalmas küzdelmet végigharcolja. Tudják, hogy a harc a szabadságért folyik és a szabadságért vívott harcban a munkáspárt az élen kell haladnia. (Rador.)

Bulgária semleges...

Szófia. (Rador). A bulgár parlament külügyi bizottsága tegnap Popoff külügyminiszter elnöklésével ülést tartott. A bizottság megállapította, hogy Bulgária béke és semlegességi politikája az egyetlen, amely megfelel a bulgár nép kívánságainak.

Közvetít a Földközi-tengeren

London. A Reuter távirati iroda jelenti: Egyiptomban a hadsereget hadikészletbe helyezték. Líbia határán erős katonai csapatokat vontak össze.

Johannesburgból érkezett jelentések szerint Dél-Afrikában az összes önkéntes katonákat szolgálatra behívják. (Rador.)

Folytatás a 9. lk oldalon

Most 25 éve, hogy

Olaszország 1915 májusában megüzente a háborút

— Az orosz követ Rómába érkezik — A pápa szót emel — Az olasz bankok felhívása — Tüntetés Rómában — Sorsdöntő kamarat ülés — Olaszország követelését —

Negyedévszázaddal ezelőtt, a világégés második esztendejében, Olaszországnak döntenie kellett afölött, hogy fegyvert fog-e a központi hatalmak ellen, vagy sem. Huszonöt esztendő telt el azóta. 1915. május havában, Tirol határában eldőrdültek a fegyverek és Olaszország a nyugati szövetségesek oldalán beavatkozott a háborúba. A negyedévszázad távlatából annál is inkább érdekesnek tűnnek Olaszország izgalmas órái, mert most az új európai háború derekán ismét felvetődött a nagy kérdés: fegyvert fog-e Olaszország, megindul-e az olasz gőzhenger, beleavatkozik-e az Európa sorsát eldöntő élet-halál küzdelembe, vagy továbbra is megőrzi semlegességét és elszigetelődését az európai konfliktussal szemben.

Az Aradi Közlöny 1915. május 13-iki lapszáma már élénken foglalkozik Olaszország súlyos belső helyzetével. Rómában egymást érték az izgalmas tárgyalások, a király sorban fogadta kihallgatáson az államférfiakat: nagy pártja volt annak az eszmének, hogy Olaszországnak a semlegességét kell megőriznie a központi hatalmak és a szövetségesek között folyó háborúban, de sokkal nagyobb párt foglalt állást a tényleges beavatkozás mellett.

Május 12-én, váratlanul Rómába érkezett Oroszország külön követe és hiába volt a szocialisták háború-ellenes agitációja, a helyzet a beavatkozás mellett dönt el.

Az olasz lapok, melyeknek kiadóhivatalai előtt háborúspárti tüntetések zajlottak le, cikkekben arról biztosították a polgárokat, hogy a várakozás már nem tart sokáig. Ugyanakkor Berlin még mindig reménykedett. A Berliner Tagblatt május 12-iki cikkében kijelenti, lehetetlen az, hogy Olaszország érthetetlen kalanddal kockázza tegye nyugodt fejlődését. Ugyanezen a napon Vilmos császár táviratot küldött Viktor Emánuel királyhoz, melynek meleg hangja általános feltűnést keltett olasz körökben. A Tribuna szerint a német császár a táviratban arra kérte az olasz királyt, hogy támogassa a meg-

A döntő elhatározás felé

A kamara elnökei a késő esti órákban kihallgatáson jelentek meg a királynál és általában az a vélemény alakult ki, hogy koncentrációs kabinet veszi át az ügyek vitelét. Az olasz katolikus párt elnöke a hírlapírók előtt éleshangú béke mellett nyilatkozatot tett. Rómában pedig ugyan ekkor a diákság uccai tüntetést rendezett és követelték a háborúba való beavatkozást, inzultáltak Bertolini képviselőt, a békepárti Giolitti barátját.

A kormány lemondása nyomán éjszaka Margara kamarai elnök designálásáról terjedtek el hírek, Margara azonban nem tudta megalakítani kabinetjét és általános meglepetésként hatott, hogy a király nem fogadta el a Salandra-kormány lemondását.

Miközben a diplomáciai háború és a belső politikai harc már javában dúlt, a nép az uccákon már határozott; egyre szélesebb és szélesebb körökben hódított a háborúba való beavatkozás eszméje és május 17-én, az eddig legnagyobb szabású uccai tüntetések egész sorozata zajlott le Olaszország különböző városaiban. A bolgarnai, paduai egyetemek tanári kara, az egyetemi hallgatókkal együttesen üdvözlő táviratot

egyvezést Itália és Ausztria—Magyarország között.

Milánóban a szocialisták tüntető pártgyűlést tartottak, amelyen úgy határoztak, hogy azt a kabinetet támogatják, amely a béke mellett foglal állást. A semleges országok sajtója, a szocialista Giolitti fáradozásaitól reméli az olasz béke fenntartását.

A pápa is szót emel a beavatkozás kérdésében, majd vatikáni körökben kijelentették, hogy ugyanazt a tanácsot adhatják Olaszországnak, mint a háború kitörésekor.

Még aznap a Vatikán cáfojtatot tett közzé, mintha a pápa a háború elől Spanyolországba akarna költözni.

Ismét elmúlt egy nap és május 13-ika sem hozott döntést Olaszország helyzetében. Az európai sajtóban egyre jobban tartotta magát a hír, hogy Giolitti pártjának akarata lesz a döntő és maga Salandra kormányelnök ajánlotta Giolitti volt miniszterelnök királyi kihallgatását. Egyébként biztosra vették, hogy még a következő hét sem hozza meg a döntést és a sorsdöntő parlamenti ülésre május 20-án kerül sor.

Tekintettel a különleges helyzetre az olasz bankok körleveleket küldöttek németországi, magyarországi és ausztriai ügyfeleiknek, melyekben annak a reményüknek adtak kifejezést, hogy a békét sikerül megőrizni és azokat arra kérték, hogy ne szakítsák meg ösztököttesüket a pénzintézetekkel. Május 14-én az olasz király rendeletet irt alá, amely megtiltotta a szén, növényi olaj, mindenféle selyem és tiszta szesz kivitelét. Ezen a napon az idegesség tetőfokra hágott és a külföldi papok bucsulátogatáson jelentek meg XV. Benedek pápánál, akiknek arcáról a mély megrendültség tükröződött vissza.

Egy nappal később az olasz Salandra—Son-nino-kormány benyújtotta lemondását. A rövid jelentés, amit ezzel kapcsolatban kiadtak, mindössze ennyit tartalmazott:

„A kormánynak a nemzetközi politika terén követett irányvonala dolgában hiányzott az alkotmányos pártoknak támogatása.”

intézték a Salandra-kormányhoz. Bresciában véres összeütközésre került a sor a tüntetők és a járőresek között, akik háborúellenes kijelentéseket tettek. Általában remélték, hogy a helyzet most már megoldódik és a lapok közül már csak egy, az „Avanti” foglal élesen állást a háború ellen és kiméletlen szavakkal ostorozza d'Annunzio.

Az Aradi Közlöny 1915. május 19-iki, szerdai számának vezércikkében az olasz kérdéstről többek között a következőket írja:

„Minden órában nő a valószínűsége annak, hogy Olaszország fegyvert fog a központi hatalmak ellen.”

Miközben a vezércikk íródott, Sonnino külügyminiszter kihallgatáson fogadta Bülow herceg német és Macchio báró osztrák—magyar nagykövetet. A Salandra-kormány átalakult és ekkor már Giolitti lapja, a Stampa is nyíltan megírta, hogy ha át is alakult a Salandra-kormány, bizonyos, hogy Olaszország az antant mellett beavatkozik a világháborúba és a kamarát befejezett tények elé állítja. Ezen a napon éjszaka Rómában minisztertanácsot tartottak. A felhivatalos Tribuna már az antant hatalmakkal

CORSO

M A PREMIER!

5, 7.15, 9.30 órákor

A cenzura engedélyezte a mindenki által várva várt filmosodát, a

„BALALAJKA”

A Metro-timpyár több mint 11 dollár költséggel készített két éven keresztül azt az orosz-tárgya filmreket. — Főszereplők:

Hajmassy Itona, Eddy Nelson és Verebes Ernő

A leghíresebb orosz ének, zene és táncokosok. — A tolongás elkerülése végett mindenki gondoskodjon előre jegyeről. — Három hirdető a legaktuálisabb háborús eseményekkel!

való jegyzékileg történt megállapodásról is tudott.

Egy nappal később lapunk akkori száma már „Az utolsó órák” címen írt vezércikket, amelyben megállapította hogy „csak a formák hiányoznak Olaszország háborúba állásához.” Nagy izgalommal várták Olaszországban a sorsdöntő kamarai ülést melyen a kormány — ez már akkor tudott dolog volt — bejelenti a háborút.

És a döntő kamarai ülésen nem az történt, amit vártak...

Május 20-án ezekkel a szavakkal vezették be lapunkban az olasz kamara üléséről szóló egyoldalas beszámolót:

„Ha valamikor, úgy ma el lehetett mondani, hogy az egész világ egy hely felé fordulva lesse az eseményeket és hogy ezek az események világtörténelmet jelentenek. Amit vártak nem történt meg. Az olasz nép nevében megnyilatkozó törvényhozó testület még nem mondta ki a döntő szót.”

Az olasz miniszterelnök beszéde

Zsúfolt padosorok és roskadásig megtöltött karzat előtt folyt le az olasz kamara ülése 1915. május 20-án. Az ülésteremben négyszáznyolcvan képviselő foglalt helyet, a karzatokon a külföldi diplomaták jelentek meg, egyik páholyban d'Annunzio tünt fel, akit viharosan megéjleneztek, viszont nem jelent meg Giolitti, volt miniszterelnök. Amikor Marcora elnök megjelent a negyvenöt szocialista képviselő kivételével a képviselők „Éljen az elnök” felkiáltással üdvözölték, majd percekig kereszttül így tüntettek: „Éljen a háború!” Éljen a királynak! Az ülés megnyitása után a kormány a háború esetére kivételes felhatalmazást kért a kamarától, Salandra miniszterelnök nagyhatású beszédet mondott, amelyben a felhatalmazás szükségességét ecsetelte, beszélt arról az ultimátumról, amelyet 1914. július havában az Osztrák—Magyar monarchia Szerbiához intézett, ennek következményeit fejtette ki és ismerte, hogy miért volt szükséges a szövetségi szerződés felbontása, mellyel cselekvési szabadságát nyerte vissza Olaszország.

Az olasz követelések

A miniszterelnök beszéde után szavazásra került a sor és 357 szavazattal 54 ellenében a kamara a felhatalmazást megadta. A kamara ülésével egyidőben lapok közzétették, hogy mi az, amit Olaszország a monarchiától követel:

1. Olaszország azonnal megszállja az egész Trentinót (Trient, Isztriát, Triesztet, Polát, Fiumét, valamint több adriai szigettel együtt a Dalmát tengerparton lévő tengerészeti állomásokat).
2. Ausztria—Magyarország lemond Szerbia ügyébe való közvetlen, vagy közvetett módon való beavatkozásáról.
3. Lemond Olaszország érdekei ellen irányuló Balkán-politikáról.
4. Szabad kezet ad Olaszországnak, hogy a Földközi-tenger keleti részén Törökország ellen érdekelte a hármastant hatalmaival együtt megóvja.
5. Szabad kezet kér a leendő békekongresszusra, ahol Olaszország fenntartja magának a jogot, hogy Szerbia és Belgium ügyét támogatassa.

A követelések tarthatatlan voltát még olasz körökben is elismerték, de ez már lényegtelen is volt, hiszen ekkor már mindössze egy lépés választotta el Olaszországot a háborútól. Bécsben Olaszországból már két napja magántáviratok nem érkeztek, a vasúti forgalom bár korlátozott számban, de még akadálytalanul bonyolódott le és úgy látszott, hogy internálások nem lesznek. Az éjszakai órákban vált ismeretessé az előző éjeli olasz minisztertanácsi határozat. Rendtartási intézkedéseket tett a kormány és a háborús igazságszolgáltatásra vonatkozó dekrétumot becsatolt ki. A nagyhatalmakkal viszont igen jó benyomást keltettek az olasz események és a francia sajtó örömmámorban fogadta előbb a Salandra-kormány további helyzetének megerősödését, később pedig a kamarai sikerét és a bonapartista „Echo de Paris” így írt: „A történelem külön helyet tart fenn a király számára, aki dicsőséges Viktor Emánuel nevet viseli.”

Mindenki tudta már és mégis villámcsapásként hatott a hír: 1915. május 21-én Olaszország félmillió embert mozgósított. A behívás először csak 22—29 éves tartalékosokat érintett. Mindenekelőtt azokat hívták be, akik résztvettek a lybiai háborúban. S miközben katonavonatok a bevonultak ezreit szállították az új front irányába a diplomáciai titkok napvilágra kerültek és az akkori központi hatalmak közönségével most már ismertették, hogy Olaszország már a hónap elején, május 4-én felbontotta a hármasszövetséget. Kiderült az is, hogy az olasz követelésekre a Monarchia odaigérté Dél-Tirol olasznyelvű

részét és hogy május 10-én történt meg az utolsó kísérlet Olaszország visszatartására.

Minden kísérlet hiábavalónak bizonyult, mert Olaszország beavatkozásának további okául azt hozta fel, hogy Anglia a Gibraltári szoros elzárásával fenyegetőzött és ez viszont Olaszországnak életszükséglet.

Az első Höfer-jelentés . . .

1915. május 22. az utolsó békenap. A Salandra-kormány ismét bukás előtt állt, bár a hadüzenet bekövetkezését minden pillanatban várták.

Háborús kormány megalakításáról beszéltek, a csapatok elfoglalták kijelölt helyeiket és a központi hatalmak országain mégis végigfutott a hír: még nem mondották ki az utolsó szót.

Az egykori szövetségesek még reménykedtek, pedig erre nem sok okuk volt. A monarchia konzuljait inzuláltak. Bariban a tüntető tömeg kövekkel dobálta meg a konzulátus épületét. Az olasz boltok bezártak a behívások következtében, csupán az élelmiszerüzletek egyrésze áll nyitva. A távirati összeköttetés a központi hatalmak és Olaszország között megszűnt. A berljini olasz követ búcsulátogatásokon jelent meg a diplomáciai

A békés Róma képe megváltozott. Végetértek az uccai tüntetések, már nem voltak kétségek, az elhatározás megtörtént. A tüntető újság helyét hadbavonulók foglalták el. Margareta anyakirálynő saját palotáját aörös Keresztes körházra alakították át s minden előkészületet megtettek a háborúra.

kar több tagjánál. Olaszországban megkezdtek a központi hatalmak alattvalóinak internálását. A török követség is eltávozott Rómából.

Az első Höfer jelentést május 23-án este adták ki az új frontról, a délnyugati hadszíntérről. Az első jelentés így szólt: „A hadállapot bekövetkezével a tiroli határ egyes pontjain kisebb harcok kezdődtek a parvidéki határterületen Strassaldo határhelységénél olasz lovasság mutatkozott. Höfer ajtábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya).”

A tiroli határon kisebb határőr-csapatok indultak, Strassaldonáj olasz lovasság mutatkozott, a monarchia flottája végigjárta a Velence-Barletta között elterülő olasz keleti parvidéket, az osztrák—magyar légitengerészet pedig Velencét, Riminit, Anconát bombázta.

GYÓNI GÉZA A BONCASZTALON

— Beszélgetés dr. Orsós Ferenc professzorral a költő haláláról —

Huszonhárom éve lesz annak, hogy Gyóni Géza Krasznójorszkban, szibériai fogságban örök álmra hajtotta fejét. Przemyslben került orosz kézre a sors különös játékeként testvér öccsével, Achim Mihály főhadnaggyal együtt. Gyóni Géza tragédiáját voltaképpen öccse betegsége okozta. Achim Mihályon elhatalmasodott a tüdőbaj s hiába volt bátyja minden odaadó ápolása, 1917. tavaszán meghalt. A költőt Mihály öccse halála vigasztalhatatlannul megrendítette.

Buskomorság vett erőt rajta, heteken keresztül egyetlen falatot sem evett és gvenülő szervezete rohamos léptekkel haladt a pusztulás felé. A folytonos lelki harc végül is elborította elméjét és egy nap bajtársai arra döböntek rá, hogy Gyóni Géza az örület homályos világába menekült a hadifogoly-élet borzalmassága elől. Nem tudták életben tartani. 1917. júliusában a krasznójorszki fogolytáborban meghalt.

Kevesen tudják, hogy Gyóni Gézát temetése előtt dr. Orsós Ferenc felboncolta és így megdönthetetlen bizonytékokkal rendelkezik a költő halála okáról. A professzor a törvénytörvényi orvostani intézetben két boncolás közötti szünetben most elmondta a tragikus sorsu költő temetése előtti eseményeket:

— Mint hadifogoly-orvos a krasznójorszki várósi kórházban dolgoztam Tseriepin orosz tábornok-orvos mellett. Mikor meghozták Gyóni Géza halála híreit, megdöbbenem, mert tudtam micsoda értéket vesztettünk el benne, bár életében nem ismertem. Halála után láttam először, mikor már kiterítve feküdt a fogolytábor egyik ácsolt asztalán. Muhics szobrászművész boncolás előtt halotti maszkot készített a költőről s mikor elkészült, én láttam szomorú munkához. Gyóni Gézának rendkívül erős mellkasa volt, akár egy ókori görög harcosé jól kifejlett izomzattal. Hátrahajló magas homloka üregében négyen ültek a nagy szemek és a fejből valóságos kiugrótt jellegzetes sasorra. A boncolás során megállapítottam, hogy a halál közvetlen oka elmezavar, kimerültség és senyvedés volt. Koponyája boncoláskor megállapítottam, hogy az agylekervényei igen gazdag tu-

gozódásnak. A boncolásról természetesen jegyzőkönyvet készítettünk. Sajnos, a hazatérés zürzavarában ezek is ott maradtak, valahol Krasznójorszkban. Akkori megállapításaim tekintettel a személyre, még most is élénken élnek emlékezetemben. Debrecenben egyik előadásom éppen Gyóni Géza boncolásáról szólt s az előadás után dr. Papp Károly egyetemi tanár egyik növendéke tanulmányt is írt Gyóni Géza boncolásának kérdéséről. A műből két példány Debrecenben talán még ma is megvan.

— A boncolás után Gyóni Géza derekára vasabroncsot erősítettem. Ha egyszer majd arra kerül sor, hogy a költő utolsó kívánságát teljesíteni tudjuk és Magyarországra szállíthatjuk, hogy hazai földben nyugodjon, megelhelessük az ezernyi volt halott között. Akkortájt járvány dúlt a fogolytáborban és nap-nap után százával pusztultak el fogolytársai. Ezért volt szükség az ismerető vasabroncsra.

A volt hadifogolytisztben, a nagytudásu professzorban felébredt az emlékezés. Elgondolkodva folytatta:

— Ki tudja, mi történt azóta Krasznójorszkban? Az is kétséges, hogy megvan-e még a katonatemető? Huszonhárom év telt el azóta, huszonhárom fagyos, havas, kemény orosz tél s nem csodálkoznék, ha a temető eltörődött volna a föld színéről. Ha a temető áll, megtalálhatjuk Gyóni Géza sírját is. Ismertetőjel: derekán az abroncs.

— Arra a kérdésre, igaz-e, hogy Gyóni Gézának felajánlották, hogy a körülzárt Przemyslből repülőgépen elszállítják? a következőket válaszolta dr. Orsós Ferenc:

— Erről nem tudok. De ha így is történt volna, nem volt valószínű, hogy Gyóni Géza elhagyja bajtársait, mert izig-végig katonának volt s ő lett volna az utolsó, aki ellagad ilven ajánlatot...

Eddig tart Gyóni Géza halálának hiteles története, amely megcáfol sok eddigi téves adatot. A költő után nem maradt más, csak az emlék, néhány vers, amit másbélésbe varrva hoztak haza fogolytársai és ez az orvosi visszaemlékezés.

(V. T.)

FORUM FILMSZÍNHÁZ
TELEFONSZÁM 20-10

Ma premier!

5, 7.15 és 9.30

VALCER SZERELEM

YVONE PRINTEMPS, PIERRE FRESNAY. — Nagystílusú francia zenés film, csupa szív, szerelem, tánc és muzsika. — Új Fox-híradó a legújabb háborús eseményekkel!

ARADI KOZLONY

Telefon: Li-ál sürgönycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Egy évre ... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre ... 420 || Egy hónapra 70Mintegy 15 ezer ember vett részt a
székely katolikusság pünkösdi
bucsján

Ebben az évben is lélekemelő köretek között gyűlt össze több évszázados pünkösdi bucujára a székelység. Harangok szakadatlan zúgása mellett már pénteken reggel érkeztek a (városlábi vidékek „keresztaljai”. A rossz idő ellenére rendben, öntudatos fegyelmezéssel haladtak a székely bucusók. Szombaton reggel Brassó és környéke vonaton érkezett és a pápai színeket viselő karszallagos rendezők utasításai szerint szép rendben indultak el a Székelyfalra. Délben már egyenest érték a keresztaljak. Ezres csoportokban álltak föl viselőikben a székelyek. Vonaton, gépkocsin és egyszerű kőberes szekerekkel utabb és utabb embertömegek érkeztek.

Délután három órakor sorakozott fel a hagyományos körmenet. Márton Áron erdélyi püspök megbízásából ebben az évben Bíró Ferenc csikszederi kerületi főesperes vezette a hatalmas körmenet. Jelen volt Sass Antal székelyudvarhelyi kerületi főesperes is.

Harangzúgás, csengetés és ősi Mária-ének hangja mellett fegyelmezetten sorakozott fel az indulásra mintegy 15 ezer hívő székely. A csikszederi és székelyudvarhelyi római katolikus gimnázisták kezében megfeszült a főpapságot és a bucus szimbólumát, a méhkas-alaku nehéz „Laborium”-ot vivő nyolcadikos diákok körülvéve költél a ötödiki százados hagyomány jogán megindult az a gyermekfalival keresztalja, amikor szempillantás alatt sűrű, sötét felhők lepték el az eget: zuhogni kezdett az eső. Félórán keresztül tartott a felhőszakadás. De amilyen gyorsan jött, úgy vonult el a vihar. Napsütésben sorakozott fel újból a 15 ezer bucus és indult a Kissomlyó hegyére. Senki sem maradt le az eső miatt a körmenetből.

Vasárnap délből elszédtek a keresztiek Csikszomlyóról, hogy jövő évben újból találkozzanak. Mindenki azért imádkozott, hogy jobb körülmények között, békességben találkozzanak.

— II. CAROL KIRALY KÖSZÖNETE ARAD POLGÁRMESTERÉNEK ÉS KÖZÖNSÉGÉNEK. A május 10-iki nemzeti ünnep alkalmából Vlad Alexandru tábornok, polgármester, egyrészt a maga, másrészt pedig Aradváros lakossága nevében hódoló táviratot intézett II. Carol királyhoz. Az üdvözlésre kedden délelőtt érkezett meg a válasz az uralkodótól, aki a következő szövegű sürgönyt küldötte: „Vlad Alexandru tábornok urnak, Aradváros polgármestere. Önnek személyesen és Aradváros lakosságának köszönetemet fejezem ki a jó érzelemből fakadó szerencsekívánatokért. Egészséget! Carol”.

Flora (volt Reusz) jéggyár. Tel. 1141

— NAGY ÁRFOLYAMVESZTÉSEKET SZENVEDTEK A TÖZSDÉN JEGYZETT ÉRTÉKPAPIROK. A bucaresti értéktőzsdén az elmúlt hét végén a vállalati részvények nagy árfolyamvesztéseket szenvedtek. A Mica aranybánya részvényesek egyik napról a másikra 1520-ról 1480-re, a Resita 605-ről 560-ra, a Banca Româneasca 595-ről 585-re, az Astra Romana petroleumtársaság részvényei 1330-ról 1285-re, a Steaua Romana petroleumtársaság részvényei 750-ről 640-re zuhantak és hasonló arányban estek a többi petroleumpapírok is. Az állampapírok árfolyamai ezzel szemben változatlanok maradtak.

— Angol püspökök küldöttsége Szófiában. Szófia, (Rador.) Az angol püspökök küldöttsége tegnapi ideérkezett. A küldöttség tagjai között van Harold Baxton, akinek fivére ismert nevű angol politikus, a látogatásnak tehát már emiatt is bizonyos politikai színezete van. Az angol püspököket tegnap Boris király kihallgatáson fogadta.

— A belga külügyminiszter és pénzügyminiszter a francia kormányelnöknél. Páris. (Rador.) Reynaud kihallgatáson fogadta Spaak belga külügyminisztert és Gutt belga pénzügyminisztert, akikkel a két országot érdeklő aktuális kérdéseket beszélt meg.

— HARMINC SZÁZALEKKAL KISEBB BUZATERMÉSRE LEHET EURÓPÁBAN SZÁMITANI. MINT AZ ELMULT ÉVBEN! A római nemzetközi buzahivatalhoz beérkezett adatok alapján, a kemény tél és az őszi vetési munkálatok késedelmé miatt az idei évben Európa gabonatermő országában 30 százalékkal kevesebb őszi termésre lehet számítani, mint tavaly. Noha a tengerentúli országok, elsősorban az Egyesült-Államok, Kanada és Ausztrália nagy gabonakészletekkel rendelkeznek, a szállítási nehézségek miatt Európában esetleg komoly kenyérmaghiánnyal kell számolni.

— Ismeretlen hadihajó Rio de Janeiro közelében feltartóztatott egy ismeretlen tartályhajót. Panama. (Rador.) Egy ismeretlen nemzetiségű hadihajó vasárnap éjjel megállított Riótól 3 mérföldnyire egy tartályhajót valószínűleg azért, hogy üzemanyaggal lássa el magát.

— Nagy győzelmet jelentenek a kínaiak. Sanghából jelentik: A japán hadsereg sanghaji megbízottja megcáfolta azt a hírt, amely szerint a kínaiak Hankuétól északkeletre fényes győzelmet arattak volna. Csung Kingból viszont azt jelentik, hogy a kínaiak nagy győzelmük után 52 mezei ágyút, 64 tankot és 325 gépjárművet zsákmányoltak. A győzelmet a felgöngyölítési módszer alkalmazásával érték el és a japánokat harapóigóba kényszerítették. A kínai naderők most Hankuétól északra támadták a japán támaszpontokat. A japánok vesztesége állítólag huszezer ember.

Elesett Pax.

a „fegyverszünet gyermeke”

1918. november 11-én délelőtt 11 órakor, abban a percben, amikor a fegyverszünet aláírták, Addlestone angol helységben Mary Iates asszony fiút szült, aki a keresztnevében a „Pax” nevet kapta, Iates asszony, aki családjának három tagját vesztette el a háború alatt, kijelentette, hogy üszülöttje, „Pax” azt az ideált testesíti meg, amelyért családjának tagjai meghaltak.

Iskolái elvégzése után Pax már 14 éves korában tengerész akart lenni, de terve csak 17 éves korában sikerült. 1939-ben a „Cumberland” cirkálón teljesített szolgálatot, később egy tengereljáróra került. Huszétkor még egy nap szabadságon a szüleinél volt. Május elején azonban a szülőket az admirális értesítette, hogy fiuk kötelesség teljesítése közben életét vesztette. Pax mindössze 22 éves volt.

— Szerencsétlenség érte Bulgáriában az Orient Expresszt. Szófia, (Rador.) Az Orient Expresszt a délbulgáriai Küstendzil közelében szerencsétlenség érte. A mozdony és az egyik személykocsi felborult. Még nem adták ki jelentést arról, hogy a szerencsétlenségnek vannak-e áldozatai.

— NÉGY LEJEL FELEMELTEK ORADEAN A MARHAHUS ÁRÁT. Oradea-Nagyvárad. A városi árvizsgáló-bizottság szombati délutáni ülésén négy lejelt felemelték a marhahus árát. Az új husárak a következők: Marhahus hátsó része 30 lej (ezelőtt 26), elülső része 26 (ezelőtt 22), növendék-hus 32 (ezelőtt 28). A többi husár változatlan maradt. A városhoz tegnap hivatalosan is megérkezett a nemzetgazdasági miniszter rendelete, amelynek értelmében felvágott félék husáján napokon is árusíthatók.

Zenét élvezet

— Nem akarod a világhírű koloratúr énekesnőt meghallgatni, most huzom a fogát?

Befejeződtek a román—magyar
gazdasági tárgyalások

A román—magyar gazdasági tárgyalások, amelyeket Budapesten folytattak le, befejezést nyertek. A tárgyalások eredményeképpen az 1939. szeptember 14-iki szerződés alapján több külön egyezményt kötöttek.

— Mozgalom a magántakarékosság fokozása érdekében. Mitita Coastantinescu pénzügyminiszter bizottságot nevezett ki azzal a megbízással, hogy azon lehetőségeket tanulmányozza, amelyek mellett fokozni lehetne a magántakarékosságot és elő lehetne segíteni a bankbetétek növelését.

— Franciaország tiszteletben tartja Hollandia status quoját. Páris. (Rador.) A francia kormány több ízben kijelentette, hogy Hollandia status quojának fenntartása érdekében áll. Ez a magatartása semmit sem változott s nem áll szándékában beavatkozni a hollandindiai ügyekbe és nem is tett semmiféle javaslatot e tekintetben.

— Az aradvárosi közigazgatási szolgálat új alkalmazottainak vizsgáztató bizottsága. Beszámoltunk arról, hogy a város vezetősége pályázatot hirdetett számos üresedésben lévő állásra. Vlad Alexandru tábornok, főpolgármester most ki nevezte a vizsgáztató-bizottság tagjait. Ezek: Olariu Titus dr., a temesvári közigazgatási tanácsosa, elnök. Neferu Lucia tanárnő, a Ghi-ba Birta leányiskola igazgatónöje, Craznic Eugen dr., a városi közigazgatási szolgálat főnöke és Apostolachi Vasile személyzeti ügyosztályi főnök, mint a bizottság titkára.

— GYLKOSSÁG BUZEU KÖZPONTJÁBAN. Buzeu. Tegnap este 9 órakor borzalmas gyilkosság történt a város központjában. Ion Tonescu kereskedőt megdöngölt Radu Strole 45 éves egyén és késével többször mellbeszurta. A halálosan megsérült embert kórházba szállították, míg támadóját egy rendőr elfogta. Strole a rendőrt is le akarta szurni, de ebben megakadályozták. A gyilkos merénylő oka az, hogy Tonescu 9 évvel ezelőtt 3 ezer lejt kért kölcsön Stojepól és azt nem fizette vissza. Tonescu a kórházban meghalt.

— CSAK 2000 LEIT TALÁLT A RABLÓGYILKOS. — KITÖRTÉ ALDOZATA ARANYFOGAI. Cornuából jelentik: Gheorghe Hums 23 éves egyén rablási szándékkal behatolt Johanna Kreisler 55 éves kereskedő lakásába. Az asszony ellenállt, mire Humes kezt rántott és halálra szúrta aldozatát. A nénszekerényben csak 2000 lejt talált, mire kalapáccsal szétverte aldozata állkapcsát, hogy kivége az aranyfogakat. Közben a meggyilkolt egy rokona érkezett a helyszínre, mire a gyilkos elbújt de a rendőrség rövidesen megtalálta.

— FOGÁSZATI HIR. Csobod János (unius 1-től Str. Alexandri 3. alá költözik.

— Öngyilkosságot követett el egy tartalékos ezredes Bucarestben. Bucarestből jelenik: Megdöbbentő öngyilkosság történt a Calea Victoriein levő Continental-szálló 19. számú szobájában ahol Teodor Sturdza tartalékos ezredes revolverrel felfelöltte magát. Az ezredes szobájában holtan találták és az öngyilkosság oka ismeretlen. Sturdza ezredesnek este Galați-ba kellett volna utaznia, ahol egy pere kerülni volna tárgyalásra. Valószínűnek tartják, hogy anyagi nehézségei voltak. A vizsgálat folyik.

A TAVASZI REITVÉNYPÁLYAZAT VII. forduló. Jában közölt reitvények helyes megfejtése a következő: KERESZTREITVÉNY: Mást se tétél kimivelted ami benned őszön, mert amint világra jöttél szim tudtál rögtön. — MEG TUDNÁ-E MONDANI? 1. 1852-ben. III. Gergely pápa. 2. Blériot 1909. 3. 1492 4. 1752-ben. 5. Hunyadi János a törökök feletti nándorfehérvári győzelme emlékére. Rendelte el a pápa 6. 300 mtr. 7. 1 gramm. 8. 365 nap, 5 óra. 49 perc és 48 mp. 9. A vízben, hol 1435 mtr utat tesz meg, míg a levegőben 330 mtr. 10. 29.761 méter. VII. AGCSODA: 1. Az egyiptomi gulák. 2. Semiramis függőkeretle 3. Az efezusi Artemis templom. 4. Zeus szobra Pheidias-tól. 5. A hallkarnassosi mauzóleum. 6. A rhodosi kolosszus. 7. A pharosi világítótorony.

— Ismét foglalkoztatja az aradi törvényszék a „Gálló-ügy”. Emlékeztet az a több mint egy évtizede húzódo bünper, amelyet „Gálló-ügy” néven ismer az újságolvasó közönség. Még 1927. augusztus 9-én történt, hogy tűz keletkezett Gálló János, aradmegyei, Pankota községbeli nagykereskedő raktárában. A lángok több millió lei kárt okoztak. Az áruaktár biztosítva volt, de az érdekelte vállalatok közül többben az az indokolással hogy öngyújtás történt. — megtagadták a biztosítási összeg kifizetését és bünvádi eljárást indítottak Gálló János ellen. A gyújtogatással vádolt kereskedőt első fokon elítélték, de a tábla, majd a Semmitőszék jogerősen felmentette. Gálló János nyolc és félmillió lei kártérítésre perli azon biztosítóintézeteket, amelyek a gyújtogatási vád alapján megtagadták a biztosítási összeg kifizetését. Az aradi törvényszék most tárgyalta a keresetet és elrendelte a bizonyítás kiegészítését.

Negyedórás nappali és félórás éjszakai „légiriadó” volt kedden Aradon

Kedd délben háromnegyed 12 órakor próbariadó volt Aradon a légvédelmi intézkedések végrehajtásának gyakorlására. Ezzel az eddigi gyakorlatoktól eltérően rendkívül szigorúan ellenőrizték a hatósági közegek az előírások betartását, mert utasításuk volt arra, hogy kihágási jegyzőkönyvet készítsenek minden olyan esetben, amikor a városi légoltalmi hivatal által alkalmazott rendelkezéseket valaki megszegi. Amikor délben háromnegyed 12 órakor felhangzottak a riadójelek a város uccáit kiürítették, a közönség kapuk alatt huzódott meg, az üzletek redőnyeit lehúzták, a járművek mellékuccákba hajtottak és a gépkocsivezetők, illetve a kocsisok maguk is felkeresték az övöhelyeket. A gyakorlatot a városháza tornyából Ciorogariu kapitány az aradi légoltalmi körzet parancsnoka és Popa Ghigor, a városi MONT hivatal főnöke ellenőrizte és már ekkor megtejték az intézkedéseket az éjszakai légiriadóval kapcsolatban. A tornyból megállapítható volt, hogy különösen a belváros uccáin gyorsan tett eleget a közönség az előírásoknak, a főútvonalon például egyetlen kocsi maradt, két utassal. A kocsiban ugyanis egy beteg asszony és kísérője ültek, az asszonyt orvosról szállították éppen lakására és az ellenőrző közegek engedélyezték, hogy a bérkocsiban ülve várhassa meg a riadó végét. Negyedórán „támadás” után a szirénák és a harangok a „veszély” elmúltát jelezték és a város uccáin ismét megindult a közönség és a járművek közlekedése.

A késő esti légvédelmi gyakorlat alkalmával még egy órával a szirénabugás felhangzása előtt teljesen megváltozott az aradi uccák megszokott képe: a fényreklámok nem tündököltek, a kirakatokban már üzlezárás után azonnal kihunyt a fény és a járművek is kézzel fátyolozott lámpákkal közlekedtek.

Pontosan este egynegyed 10 órakor adta je az első veszély a városháza „légitámadás” jelző szirénája. A közelben és a messzeségben, mint egy távoli visszhang, visszafeltek a gyárszirénák és a harangok is megkondultak. Az uccákról eltűntek a járókeleők, a járművek kioltott lámpákkal megálltak, az ablakok elsötétedtek — az uccák kihaltak.

Fél óráig tartott a képzeletbeli „légitámadás” s ezalatt a városi MONT iroda ellenőrző bizottságai a rendőrséggel egyetemben ellenőrizték, hogy mindenki betartja-e a légvédelmi rendelkezéseket?

A légvédelmi riadóval kapcsolatban a MONT iroda kérte a közönséget, hogy közölkék észrevételeiket, amelyeket a jövőre vonatkozóan hasznosíthatnak. A délelőtti légvédelmi gyakorlat után már beérkezett a szerkesztőségünkbe az első észrevétel a közönség köréből, s ez szerint: A lakásokban, különösen a szirénákól kissé távolabb eső helyeken, nem hallják a „veszély” jelző bugás, tehát a jeladás hangját erősíteni kellene.

ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 310, London 14.30, Mánó 22.50, Berlin 178.75, Szófia 550, Beograd 10, Bucuresci 237.

— Az aradi Országőr légió tudomásul adja az Országőr szervezet 9962. számú parancsát, amelynek értelmében leánytáborokat, vagy telepeket szervező vezetők informálójellegű tanfolyamon kötelesek részt venni függetlenül attól hogy az illető volt-e az Országőrszervezetben. A különleges kiképzésben részesülő tanfolyamra beiratkozni lehet május 22-ig az aradi Országőr Légió utján (Bul. Gen. Dragalina 6.), ahol minden szükséges felvilágosítást megadnak.

— Angol tengerészeti attasé neveztek ki a belga király mellé. Londonból jelentik: Sir Roger Keyes volt admirális portsmouthi képviselőt. Lipót belga király mellé haditengerészeti attasévá nevezték ki és már el is indult, hogy állomáshelyét elfoglalja. A világháború alatt Sir Roger Keyes egész sor vakmerő támadást intézett Zeebrugge kikötője ellen, ahol a német tengereljárók támaszpontja volt. Legutóbb az alsóház ülésén felajánlotta szolgálatait, hogy ugyanolyan támadást vezet Trondheim ellen, mint ahogyan Zeebrugge ellen tette a világháborúban.

— VÁROSI RENDELET AZ UTAK ÉS ARKOK TISZTÍTÁSÁRÓL. A város a közeli napokban rendeletet ad ki, amelyben felhívja a közönség figyelmét, hogy ott, ahol a városi tisztasági szervek nem gondoskodhatnak a járművek céljaira szolgáló ut tisztításáról, a háztulajdonosok takarítsák az illető utat. Különösen vonatkozik ez az utmentő árkokra és a háztulajdonosoknak gondoskodni kell, hogy onnan a fűvet, szemetet és rothadó hulladékot eltávolítsák. Az árkoknak olyan befogadóképességüknek kell lennie, hogy a legnagyobb felhőszakadás esetén is képes legyen a víz lefolyására.

— Hull, az USA külügyi államtitkára a „totális” filozófia ellen. Washingtonból jelentik: Hull külügyi államtitkár a panamerikai tudományos kongresszuson tartott beszédében élesen támadta a „totális” filozófiát, amely meggátolja a tudomány fejlődését és visszaütíti az egyéni szabadságot. Hull végül leszögezte, hogy hisz annak a haronak győzelmében, amely ennek a filozófiának elterjesztése ellen indult meg.

— NYUGDIJMELEST IGÉRTÉK A PÉNZÜGYMINISZTERIUMBAN AZ ERDÉLYI ÉS BÁNSÁGI NYUGDIJASOK EGYESÜLETÉNEK ELŐTERJESZTÉSÉRE. Kolozsvárról jelentik: Pop Valer nyugalmazott szenipari kormánybiztos az erdélyi és bánási nyugdíjasok egyesületének elnöke terjedelmes emlékiratot juttatott el a kormányhoz, amelyben az egyesület nevében a nyugdíjak általános rendezését kéri. Vaida Voevod királyi tanácsos, a kamara elnöke támogatását igérte meg a mozgalomhoz, a pénzügyminiszteriumban pedig közölték, hogy a nyugdíjakat felemelik, ha nem is az igényelt mértékben. Az emelés százaléka eddig ismeretlen.

— A gáji reformátusok jólsikerült ünnepsége Anyák Napján. Pünkösd vasárnapján délután a gáji reformátusok jólsikerült vallásos ünnepélyt rendeztek Anyák Napja alkalmából az elemi iskolában. A gyülekezeti ének után Kovács Zoltán lelkész istentiszteletet tartott, majd Kálnoky Mancsi mondotta el anyánapi köszöntőjét, utána Hajas Gyuszi, Virágos János, Fábán Ilonka, Tóth Piroška, Kovács Piroška, Balogh Ilonka, Nolik Laci szavaltak, énekszámokkal pedig Varga Erzs, Fábán Ilonka, Nagy Aranka, Kálnoky Mancsi, Takács Ica, valamint bibliai köri leányok szerepeltek a műsoron. Kovács Zoltán vallásán gondolatokban gazdag ünnepi beszéde után Nagy Aranka, Krista Katica, Balogh Irén, Vékony Juci, Turay Ilonka és Takács Ica előadása következett. A pompásan sikerült ünnepséget ima, áldás és gyülekezeti ének zárta be.

A Bucurestiben játszó magyar válogatott összeállítása

Budapestről jelentik: A vasárnap Bucurestiben játszó magyar válogatott csapatot így állították össze: Kapus: Csikós, Körmenő, hátvédek: Pákozdy, Polgár, fedezetek: Király, Sárosi III., Balogh és Dudas, csatárok: Kincses, Sárosi dr., Gazdag, Toldi, Harangozó, Déry és Gyetvai.

— A temesi ruházati cég kérése a luksuscipők minősítésével kapcsolatban. Temesvárról jelentik: A temesi ruházati cég elnöksége küldöttségileg tegnap megjelent Marfa Alexandru dr. királyi helytartó előtt. A küldöttség kérte, hogy a cipészeket, akik egy-két segéddel dolgoznak, megítsék fel a luxus-minősítés alól. Ez gyakorlatilag megdrágítja a cipők készítését. Ugyanás, ha valaki cipőt rendel, akkor azt luxusárúnak minősítik és így nemcsak a cipész, de gyakorlatilag a fogyasztókörözönség is ráfizet erre a minősítésre. Kérték a kormányzót: hasson oda, hogy csak az üzletekben vásárolt cipőket minősítsék luxus árúnak.

— Kétünnepi sikerült az aradi Városi Zenedé évszázó hangversenye. Vasárnap délután öt órakor nagy érdeklődés mellett folyt le a Városi Zenedé évszázó hangversenye, amelynek keretében a kiváló zenciskola növendékei alapos zenei tudásról, a zenetanárok értékes munkájáról tettek tanúságot. A nagyszámu hallgatóság tapsviharral jutalmazta a szereplőket, akik mély átérzéssel és remek technikai felkészültséggel adták elő a műsorszámokat. Minden növendék hangversenyszáma után felhangzott a dicséretet és elismerést jelentő taps, amely nemcsak a növendékek képességeit, hanem a tanárok munkáját is dicsérte. A műsor első száma Kuhlau: Rondo volt, amelyet Ispravnice Marfa adott elő nagy sikerrel. Felea Ioan Bloch: Ének-el, Borlea Livia Mezin: Hora Op. 1. No. 2. Hirsch György: Rieding: Concert Op. 35., Pregea Mircea Dancla: Variációk, Nussbaum Mária: Schubert: Scherzo, Trencser Magda Lauska: Rondo, Dunca Marta Frühling: Konzert wäizer, Dunca Letitia, Fleischmann: Nocturno, Popa Constantin: Schubert: Impromptu. (B. moll), Paulman Eugenia, Küchler: Hegedűkoncert Mircea Albon és Mircea Sárbu, Chovan: Román táncok, négykezes, Bujor Cucu, Lanier: Sonata, Albon Mircea, Chopin: Polonaise, Kondoros Sándor (1. hegedű), Krieb Margit (2. hegedű), Dunca Letitia (3. hegedű) és Sándor Arabella (zongora), Dancla: zongora quartet, Mircea Sárbu, Krieb Margit, Bujor Cucu, Corelli: Sonata és végül Medveczky M. vezetésével a tanítványok zenekara: Beethoven: Serenade Op. 8 előadásával aratott nagy sikert. Az évszázó hangversenyt, amely osztatlan elismerést keltett, a Királyhimnusz előadásával fejezték be.

— Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak figyelmébe! Felhívjuk az aradi tisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak figyelmét arra, hogy a magántisztviselői cég aradi tagozata 1940. május 22-én, szerda este 7 órai kezdettel a Str. Horia 2. szám alatt safat helyiségében nagygyűlést tart az alábbi napirenddel: 1. Megnyitó, 2. Az alapszabályok módosításának javaslata, 3. Új vezetőség kijelölése, 4. Ellenőrök és pótagok kijelölése, 5. Indítványok és interpellációk. — Azon esetekben, ha a megjelentek száma nem éri el az alapszabályokban előírt létszámot, az ülést a következő napon, csütörtökön este ugyanazon időben és ugyanezen helyen tartjuk meg, a résztvevők számára való tekintet nélkül. A magántisztviselők céhek aradi tagozat.

A szilágymegyei Magyar Népközösség megalakulása

Kolozsvárról jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: A szilágymegyei Magyar Népközösségi tagozat Zilahon tartotta meg alakuló közgyűlését, amelyen jelen voltak Bartha Ignác dr. és Tejeki Adám gróf. Az alakuló közgyűlésen nagy számban vettek részt a szilágymegyei magyarok és korelnökké Keisler György dr.-t választották meg, majd sor került a tisztikar megválasztására. Az új tisztikar a következőképpen alakult: Elnök gróf Bélydy Kálmán, alelnökök báró Braufenneckel Antal, Köblös Endre, Szász Arpad, Solymos Károly. Rajtuk kívül a népközösségi tagozat valamennyi választmányi és igazgatósági tagját megválasztották, majd pedig Bartha Ignác dr. nagyhatalú beszédet mondott. Az alakuló gyűlés befejezésekor Tejeki Adám gróf üdvözölte a szilágymegyei magyarokat.

— A chisneucristi Iparoskör Ifjúsági szakosztályának táncestélye. Kisjenőről jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: Nagyszerűen sikerült táncestélyt rendezett az Iparoskör ifjúsági szakosztálya pünkösd vasárnapján az egyesületi helyiség nagytermében. A pompás mulatságon igen sokan vettek részt és a megjelentek közül az alábbiak neveit sikerült feljegyezni: Benghian Mihail, Barna Nicolae, Ilios Isosif, Gherman Martin, Rafila Teodor, Hizo Lajos, Szemes Ida, Szemes Kató, Szkalák István, Csomány Bözsi, Csomány Ella, Szentes Jenő, Marian Banđi, Galambos Piroška, Bocis Mihail, Csordás Pubi, Abraham Mandel, Parizza Károly, Kiss Bözsi, Kiss Kató, Matyuka József, Fazekas Piroška, Fazekas Gabi, Ferenczy Irén, Bödi Endre, Liebermann Iluci, Liebermann Elő és Weisz Endre, Spiszlák Juci (Szapáriliget) ifj., Sztupka József, Henni Baby, Henni Lilly, Unghe Mária, Cemor Péter (Arad), ifj. Sztrońska István (Arad), Tóth Manel, Tóth László, Burián Sándor, Varga Anci, Molnár Ida (Simánd), Varga József, Ardelean Stefan, Klein József, Marksteiner Rudolf, Marksteiner Anton, Fberwein Tibi és még sokan mások. Az estély megrendezéséért dicséret illeti az Ifjúsági Szakosztály vezetőségét, amely az est hangulatát tombolajátékkal és különböző nyel. reményekkel tette hangulatosabbá és vidámmá.

— A Hakoah Sportegyesület tenisz-szakosztálya értesíti tagjait, hogy a volt Gloria-teniszpályák egy részét kibérelte s azok a tagok rendelkezésére állanak. Kérjük az érdeklődő tagjainkat, hogy a pályabeszítés végett a szakosztály vezetőjénél, dr. Áron Belánál, (Bul. Reg. Ferdinand 17, Mercedes parfumeria), vagy a Klubhelyiségben sürgősen jelentkezzenek.

Mit lehet csinálni pénz nélkül?

— Pénz nélkül a világon semmi sem lehet csinálni.

— Na, valamit azért mégis lehet.

— Mit?

— Adósságot.

— Huszár Elemér: Loyolai Szent Ignác. A római katolikus egyház egyik legnagyobb alakja. Loyolai Szent Ignác a Jézus Társaság megalapítója, az ellentérformáció vezére. Abban az időben történt, amikor Luther fellépése nyomán a reformáció már igen nagy diadalokat aratott és támadó fellépésével valószággal védelemre kényszerítette a római Anyaszentegyházat. Egy rendkívüli életpályá bontakozik ki előttünk Huszár Elemér pompás előadásában. A spanyol katonatiszt, aki megsebesülve, hosszabb ideig az ágyat kénytelen bírni, isteni rendelés következtében az „A Szentek élete”-t kezd olvasni és annak nyomán a csak világi életnek élő katonatisztból az örökéletű „Lelki gyakorlatok”-on keresztül a Jézus Társaság megalapítója, majd az ellentérformáció vezére lesz, aki halála után a Hit örökké élő szentjei közé emelkedik. Nemi az első könyv Loyolai Szent Ignácól Huszár Elemér műve, de előadásában, felépítésében és abban az igyekezetében, hogy ne csak a szentet, hanem az embert is az olvasó elé állítsa, különösen a magyar irodalomban az első. Lehetetlen meghatódás nélkül olvasnunk Loyolai Szent Ignác lelki gyötrelmeit, később önként magára vállalt testi szenvedéseit. Szinte az olvasó szeme előtt acélosodik egy gyarló emberi lélek szentté, miközben a csak hiú élvezeteket hajszoló spanyol katonatisztból égi magasságokba emelkedő huncos katolikus vezér válik. Minden könyvolvasó kitűnő olvasmány: kap ebben a könyvben, Huszár Elemér rendkívül élvezetes olvasmány keretében mondia el ezt a páratlanul érdekes életpályát. Nyolc műmelléklet díszíti a rendkívül érdekes és bizonyára hamar népszerűvé váló könyvet. Huszár Elemér: Loyolai Szent Ignác c. műve Rózsavölgyi kiadásban, szép kiállításban, kötve és műmellékletekkel 198. — tel minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a Rózsavölgyi-kiadványok jegyzékét.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyosztár, Piata Ovrant Iancu 12.
JANKA gyógyosztár, Bulev. Reg. Ferdinand,
Dr. DICK gyógyosztár, Stt. Mărăsesti 1.

SPORT KÖZLÖNY

Csütörtökön állítják össze az országos válogatott csapatokat

— Pénteken utazik Budapestre a román válogatott együttes —

Bucuresti. Economu Virgil dr. szövetségi kapitány a vasárnapi válogatottak mérkőzésén megfigyelte a jelöltek formáját és az ifjúsági expedíciót már össze is állította, míg az A) és B) válogatott csapatok összeállítására csütörtökön kerül sor, az edzés után. Harmincegy játékosot tartott vissza a szövetségi kapitány és ebből a keretből állítja össze a két csapatot. Az A) válogatott együttes pénteken reggel utazik el Bucurestiből, hogy vasárnap pénteken állhasson ki a második Duna-Kupa mérkőzésre.

A harmincegytagú keretben a következő játékosok kaptak helyet:

KAPUSOK: David, Pavlovici, Ghenea, Felinger.
HÁTVÉDEK: Siera, Petrescu, Sivat, Lengher, Felecan I.
FEDEZETEK: Vintila, Rasinaru, Demetrovici, Juhász, Siciovan, Simatoc, Lupas, Dragan, Joja, Befia.
CSATÁROK: Blindea, Reiter, Orza, Ploesteanu, Bodola, Iordache, Barátky, Lukács, Spielmann, Gica Popescu, Mihalescu és Cocu-ban II.

Tizenkét mérkőzés lejátszatlan még a kerületi bajnokságban

— A Crisana CFR elsőségét már mi sem veszélyeztetli —

Az alkerületi bajnokságban mint megírtuk, a Crisana CFR szerezte meg az elsőséget, miután a hátralévő mérkőzések már a bajnoki címét nem veszélyeztetik. Egyetlen mérkőzése van még hátra úgy a Crisanának, mint az Olimpiának, viszont a Crisana CFR 3 ponttal vezet ellenfele előtt.

A bajnokságban egyébként még 12 mérkőzés lejátszatlan és ezek a következők:

Olimpia—SGA, Titanus—Tricolor, Titanus—Transilvania, CAA—SGA, CAA—Astra, SGA—Intelegerea, SGA—Tricolor, SGA—Astra, Unirea—Crisana CFR, Tricolor—Banatul, Tricolor—Transilvania, Banatul—Galana.

A mérkőzések közül vasárnap minden bajnossal négy lejátszásra kerül, köztük az SGA—Olimpia és Unirea—Crisana CFR mérkőzések.

Az ifjúsági válogatott

expedíciót, amely vasárnap Budapesten a magyar ifjúsági válogatottal DK-mérkőzést játszik, összeállították és ennek tagjai a következők:

KAPUSOK: Savu, Draghicescu.
HÁTVÉDEK: Marinescu, Catana, Teodorescu.
FEDEZETEK: Sperlea, Kovács, Belcin, Filip, Barbu.
CSATÁROK: Rittler, Mioc, Andreescu, Opeltz, Marian, Voda.

Győztek a magyar kerékpárosok a némelek ellen

Tegnap fejeződött be a Bécs—Budapest szakasszal a magyar—német kerékpáros verseny és ezen a szakaszon a következő sorrendben futottak be a kerékpárosok: 1. Kőszegi, 2. Szalai, 3. Sipos, 4. Erős. Az egyéni összetett versenyben 1. Éles 14 óra 54 p. 49. 4 mp., 2. Erős, 3. Szalai. A csapatversenyt Budapest nyerte a bécsiek előtt.

Olasz tenisz-győzelem Budapesten

Budapest. Hétfőn fejeződött be Budapesten az olasz—magyar „Duna-Kupa” tenisz-verseny, amely az olaszok 3:2 arányú győzelmével végződött. A verseny utolsó napján két egyes mérkőzést bonyolítottak le, amelyek közül az egyiket az olasz Cucelli 6:1, 6:4, 6:4 arányban legyőzte Szentpéteri, a magyar Asbóth pedig 6:2, 6:4, 6:4 arányban győzött az olasz Romanoni ellen.

O Moti Spakow győzött Belgrádban. Belgrádban mérkőzött Moti Spakow román ökölvívó-bajnok Guricin jugoszláv bajnokkal és a végig izgalmas küzdelem nyolcadik menetében a jugoszláv bajnokot leléptették, tekintettel Spakow erőfölényére.

O A BEAC A FŐISKOLAI LABDARUGOBAJNOK. Budapesten hétfőn játszották le a főiskolai futballbajnokság döntőit és az első helyért folytatott küzdelemben a BEAC 1:0 (0:0) arányban győzött a szegedi KEAC felett, a harmadik helyet pedig a Pécsi EAC szerezte meg, miután 6:2 (5:1) arányban legyőzte a Debreceni EAC csapatát.

O BBTE—UTE 72:67. A játékosok páros-versenyen a BBTE atlétái legyőzték az újbudaiakat. A verseny legjobb eredményét Kujtzy BBTE érte el, aki 4855 cm.-el nyerte a diszkoszvetést.

TEKESPORT

UJ KETTŐS VERSENYPÁLYA ÉPÜLT ARADON. A tekeport egyre szélesebb rétegeket mozgató ereje, hovatovább tömegsporttá fejleszti a mindössze második éves sportszerű tekezést. Már hónapok óta hirtelen jár egynehány modern pálya létesítésének és több új tekező egyesület alakulásáról kaptunk értesülést.

Eddig Aradon egyedül az AAC bírt kettős versenypályával, míg többi egyesüleink egyes versenypályákon játszanak, ami a versenyek lebonyolításánál kétszeres időmennyiséget követel, eltekintve attól, hogy az edzések is sokkal könnyebben lebonyolíthatók a kettős pályán, érdekesebbé teszik a versenyt is.

Most megépült a második kettős versenypálya Forró Zoltán vendéglős ajándékakészségéből, a Str. Dr. Rajiu 34. sz. alatt, melyet szerdán este vizsgál fejül és hitelesít az aradi tekekörzet tanácsa és adja át a tekeport szolgálatára. Az új pályán, mint hírlik, a Fortuna és az ATE tekezők találnak otthonra és bizonyára sok kemény küzdelem színhelye lesz.

A TRICOLOR—INFRAIREA CSAPATBAJNOKI MÉRKŐZÉS, melyet újrajátszanak, mint már megírtuk, pénteken este fél 9 órakor kerül lebonyolításra, a közönség teljes kizárásával. A mérkőzés sportszerű és szabályos lebonyolítását a körzeti tanács tagok bíraskodása biztosítja. A mérkőzés a Tricolor pályáján lesz megtartva.

A FORTUNA PÁLYAAVATÓ EGYÉNI ÉS CSAPATVERSENYT RENDEZ SZOMBATON ÉS VASÁRNAP, MÁJUS 18—19-ÉN A FORRÓFÉLE ÚJ KETTŐS VERSENYPÁLYÁN. Az avatóverseny egyéni része szombaton este 8 órakor kezdődik s a csapatversenyek tartamidejét leszámítva, vasárnap este 9 óráig tart. Az egyéni verseny gazdag díjazása biztosítja az új pályán rendezett első verseny sikerét.

Ugyanekkor a Fortuna mind a hét elismert aradi tekeegyesület csapatát vendégül látja csapatverseny keretében, mely versenyben a három legtöbb fát elért csapatot pompás emléktárggyal díjazza. A csapatverseny sorsolása a következő: május 18-án este 9 órakor: AAC—Fortuna, május 19-én, vasárnap délelőtti 11 órakor: Metajurgisul—Tricolor, délután 5 órakor: Infrairea—Transilvania, délután 6 órakor pedig a Prieteni—Fortuna mérkőzések kerülnek lejátszásra. A Fortuna ezen második mérkőzésén csak „sparring-partnere” a Prieteni és a versenyben az AAC ellen szombaton lejátszandó eredménye számít.

A PRIETENI VÁNDORKUPA CSAPATVERSENYT RENDEZ JUNIUS HÓ 8—9-ÉN, melyre az összes tekező egyesületet meghívja. A vándor-

kupa egy gyönyörű félméteres serleg, melyet kiesési rendszer szerint lebonyolított versenyben nyert meg a győztes csapat egy évi időre, véglegesen háromszori egymásutáni győzelemmel, vagy ötszöri sorrendhez nem kötött nyeres után birtokolhat. A monumentális vándordíj a tekeport fejlesztését kívánja szolgálni és módot nyújt a bajnokság szüneti idejének kitöltésére.

A TRANSILVANIA EGYÉNI VERSENYT RENDEZ MÁJUS HÓ 25—26-ÁN érdekes programmal, melynek ismertetésére még visszatérünk.

Ítélet a magyarországi valuta-csempész földbirtokosnő és három társa valutaügyében

Budapestről jelentik: Pénteken folytatta a törvényszék Marschall Károly Ernőné földbirtokosnő valutaügyében a főtárgyalást. Néhány tanút hallgattak ki, majd az elnök több iratot ismertetett. Az ügyész vádbeszédében hangsúlyozta, hogy Marschallné nyereszkeedés céljából üzérkedett angol fontokkal és mintegy 76.000 pengőt alánlott ki az országból. A védők enyhe büntetés kiszabását kérték.

Ezután a törvényszék meghozta ítéletét, amelyben a földbirtokosnőt másfél évi börtönré, 10.000 pengő pénzbüntetésre és 40.000 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére ítélte és elrendelte az asszony szombathelyi házának, két hold földjének, autójának és 22.000 pengő készpénzének elkobzását. Stark Márton ugvancsak másfél évi börtönnel sújtotta a bíróság. Richnovszky Gyula egyévi és kéthavi börtönt, Porgesz Fülöp pedig nyolchavi börtönt kapott. Az előbbi 500 pengő pénzbüntetéssel és 1000 pengő vagyoni elégtétel megfizetésével, utóbbit pedig 2500 pengő pénzbüntetéssel és 4500 pengő vagyoni elégtétel megfizetésével sújtotta a bíróság. Richnovszky Gyulánét felmentette.

Dr. Halász Lajos és dr. Héczey Lajos kérték védeneknek, Stark Mártonnak és Richnovszky Gyulának szabadlábrahelyezését, a mit a törvényszék el is rendelt.

SZINHÁZ

Ma, szerdán este:

„Drótostót”

Lehár Ferenc örökbecsű operettje tökéletes előadásban kerül színpadra a Kamara Színházban. Előkészületben a „Pusztai szerenád”.

A színházbajáró közönség állandó és meglehetősen tanúsít a Brassó—marosvásárhelyi színházársulat vendégjátékai iránt. A közönségnek ez a rokonszenve teljesen indokolt is, mert a kiünő erőkből álló társulat nagyszerű előadásokat produkál. Örömmel fogadta a közönség a régi nagy sikerű operettje felújítását és különösképpen azt, hogy ma, szerdán este Lehár Ferenc egyik legszebb, örökbecsű operettje, a „Drótostót” kerül színpadra. Az egész világ most ünnepelte Lehár Ferenc hetvenéves születésnapját és a vendégszereplő társulat azzal akar tisztelőjének kifejezést adni, hogy a világhírű zeneszerző gyönyörű művét a lehető legkövetesebb előadásban hozza színpadra.

A tízennégytagú nagyszerű zenekar, körültekintő rendezésen kívül a szereplők is biztosítják a kifogástalan előadást: Urmóssy Magda, Vojtjczy Elvira, valamint Katona Böske ének-művésznő tudásuk javát adják. Eseményszámba megy, hogy a kis Zsuzsát Gerő Borcsa, a rendkívül tehetséges gyermekszínész alakítja. Pfefferkorn szerepében Szabadkay Miklós parádés alakítását nyújtja.

Csütörtökön este az utóbbi évek egyik legnagyobb sikerű operettje, a „Szökik az asszony” kerül színpadra elsősorú előadásban.

Lázasan készül a társulat a „Pusztai szerenád” péntek esti bemutatójára — amely a vendégjátékok legnagyobb eseményének ígérkezik. A „Pusztai szerenád” (Budapesten még jelenleg is műsoron van), ragyogó kiállításban, elsőrangú szereposztásban kerül színpadra.

A színház heti műsorai

Szerdán este 9 órakor: „Drótostót”. Lehár-Operett.

Csütörtökön este 9 órakor: „Szökik az asszony” (operett).

(A külpolitika folytatása)

Sven Hedin letartóztatott, mert veszélyeztette a svéd semlegességet

Stockholm. Sven Hedin, a világhírű Ázsia-kutatót, író-t — amint a stockholmi rendőrség által kiadott hivatalos jelentés mondja, — letartóztatott azzal az indoklással, hogy olyan politikai mozgalom élére állt, amely veszélybe hozhatja Svédország semlegességét. A híres svéd tudós már a világháború idején is tanúbizonyságot tett a németek iránti nagy rokonszenvéről. Legutóbb, még a norvégiai háború megkezdése előtt Berlinben járt, ahol Hitler megkérdezte elölét Berllinben járt, ahol Hitler megkérdezte elölét Berllinben járt, ahol Hitler megkérdezte elölét Berllinben járt.

A svéd hatóságok sokáig nem akarták eljárni a világhírű földrajz-tudós ellen, de az újabban letartóztatott iratok bizonyították, hogy Sven Hedin nemcsak érzelmeivel áll közel a nemzeti szocializmushoz, hanem valóságban is szervezte meg a svédországi nemzeti szocialista mozgalom. Sven Hedin a közelmúltban is hangsúlyozta, hogy a németek jogosan támadták meg Dániát és Norvégiát, mert ha nem esek meg nekik villámgyorsan, a szövetséges hadsereg megkezdte volna és az a legvalószínűbb helyzetbe sodorhatta volna a hadbundált német birodalmat.

Sven Hedin személyes jóbarátja Gusztáv svéd királynak, s így letartóztatása rendkívül kényes volt. Eppen ezért a letartóztatást úgy hajtották végre, hogy a híres tudós stockholmi házába a Malerne város negyedében rendőrök szállták meg és a letartóztatott tudóst náját házában őrzik.

Agyonlőtték a belga rezista mozgalom egyik vezetőjét

Páris. (Rador.) Kerrvest, a belga rezista mozgalom egyik vezetőjét agyonlőtték. A halálos lövést egy ór adta le, amikor Kerrvest egy laktanyához közeledett.

Saját legénysége súlyosztott el egy német gőzöst Holland-Guyanában

Washington. (Rador.) A holland guyanai amerikai főkonzul jelentése szerint a Gosler nevű német gőzöst saját legénysége elsüllyesztette, nehogy a szövetségesek kezére kerüljön. Stockholm. (Rador.) Az Aftenbladet jelen tése szerint a Campania nevű német szállítóhajó aqnába ütközött és elsüllyedt, amikor Os loból visszatérőben volt Németországba.

Az angol kormány új tagjai

London. (Rador.) Sir John Simonnak lordkancellárrá történt kinevezésével egyidőben VI. György a párii címet adományozta. India és Burma miniszterévé Leopold Ameryt, egészségügyi miniszterévé Macdonaldot, munkaügyi miniszterévé Ernest Bevent és közéletelmzési miniszterévé lord Woltont nevezte ki.

A jugoszláv szokolistákat bevonják az ország belső rendjének védelmi munkájába

Belgrád. (Rador.) A szokolisták vasárnapi elcsapatszemléjén, amelyen 300 ezer tag vett részt, utasítást adtak ki, hogy miképpen segíthetnek szükség esetén az ország belső védelmében. Ezenkívül a szervezetek tagjai megkapták a szükséges utbaigazításukat arra nézve, hogyan szerezhetnek pontos információkat a külföldi agvénekről és azokról, akik külföldi befolyás alatt állnak, hogy veszély esetén az ország belső rendjét biztosíthassák.

Harcok Tromsö körül

London. A Reuter távirati iroda jelenté: Tromsö kikötő déli részén német csapatok partra akartak szállani. A norvég parti őtregak tüzelni kezdtek a csapatzállító hajókra, amelyek közül ötöt elsüllyesztettek. Több német hajóról sikerült csapatokat partra tenni. Ezeket norvég gyalogság körülvette. A harc a partraszállított csapatok és a norvég katonaság között még folyik. Két német torpedóromboló, amely a partraszállást támogatta, szintén részt vesz ebben a küzdelemben. A németek eddig súlyos veszteségeket szenvedtek.

Előle keleten, csak azután nyugaton...

— 1914 — 1918, nagy dátumal — Amerika beavatkozik —

A nyugati hadszíntéren megindult mozgó-háború eseményeivel kapcsolatosan nem érdektelen feleleveníteni az 1914—1918. közötti világháború hadtársadalmi alakulását. Érdekes különbség minden esetre, hogy míg a most folyó háborúban több mint 9 hónapon keresztül a nyugati árcvonál állóháború jellegű volt és csak most mozdult meg az egy. mással szembeni hadsereg, addig 1914-ben nagyvívű hadműveletek kezdődtek az ellenségeskedés s csak jóval később meredően állóhárced a nyugati árcvonalon felvonuló seregek küzdelme. Ezt az állóhárcot tulajdonképpen még a meg-megújult offenzívák sem terelték a mozgóháború utáira egészen 1918-ig, amikor is Ypern, Alane és Chateau Thierry neve bevonult a történelembe. Ennek a különbségnek oka talán elsősorban abban keresendő, hogy a német hadvezetés a jelenlegi háborúban bizonyos hadászati újításokat alkalmazott a hadsereg újításokon kívül. Ez a lényegbevágó újítás pedig az, hogy ellentétben 1914—1918. hadvezetését módszerével Németország ezuttal előbb támadott Keleten s csak azután fordult Nyugat felé. Altitólag a császári német hadsereg azaz követek el annak idején a legnagyobb hibát, hogy villámgyors támadással remélték lerövidíteni a nyugati ellenállást, ami nem sikerült, úgy hogy végül állandó erőmegosztással kellett dolgozniuk.

Nagy vonásokban az 1914—1918. évi háború több eseményét a nyugati hadszíntéren a következőképpen alakultak:

Offenzívák földön, vizen és a levegőben

1914: Augusztus másodikán a németek benyomultak Franciaországba harmadik Lüttich elcsat, augusztus-huszonegedikén a német csapatok megszállták Brüsszelt, huszonegedikén Monsot — Hainaut belga tartomány fővárosát. — szeptember elsején Amiens és az Aisne mellett fekvő Soissonsot. Csak szeptember hatodikán, tehát a nyugati háború második hónapjának elején állították meg a hatalmas lendületű német előretörést, amellyel valóságos legázolták a belga csapatokat. Szeptember hatodikától tízedikéig folyó csata a hatalmas marnel csata, melyben az egyetért franciá-angol-belga hadsereg sikertelen visszavonulásra kényszerítette a németeket. Vilmos császár csapata az Aisnehez vonultak vissza. Hogy október kilencedikén még jelentős győzelmet aratva elfoglalták Antwerpennt. De ekkor tulajdonképpen már megkezdődött a nagy állóhárc, amely a tengerparttól a svájci határig terjedt, mintegy 600 kilométer hosszúságban.

1915: A német léghaderő tevékenységének kibontakozása. Megújuló Zepelintámadások. Ezek a teljesen gázertű a hadseregben pánnon és kizárólag a németek részéről használt repülőgépek nagy pusztításokat okoztak az ellenségnek. A kijelölt állóhárc új módszerek alkalmazását hozza, itt — az egyetért szemben meredően támadások megmozdítása, illetve a beállított ellenség ellenállásának megtörése levében indult meg az az kísérletezés, amelyek később értékes újításokat hoztak a harcászat terén. Február huszonegyedikén a németek először használták lángcsatát. Április-májusban rombolt a második yperni csata és a németek itt használták először harci gázokat. Julius utab német kezdeményezésű hozott a trónörökös támadást indított az Argonneokban, de ez a támadás sem változtatta meg a küzdelem jellegét: továbbra is lövészárkharc foly a nyugati hadszíntéren.

1916: Sikertelen támadási kísérletok mindkét részről. Február huszonegyedikén megkezdődött a verduni csata. Ez a Maas mellett, íl város, — amelynek adatai idején mindössze tíz és félezernyi lakosa volt. — a háború történelem eddigi legpusztítóbb felzetének színhelvé volt. Félmillió ember pusztult el a verduni erődítések körül és az erődítésekben. Júliusban a szövetségesek ellentámadása erre a hónapra esik a sommoi offenzíva kezdete. Szeptemberben pedig — a lövészárkharc feltételeinek mindenáron való megváltoztatása a cél — megjelentek az első tankok a nyugati harctéren.

1917: A tank- és a tüzérség harci kialakulása. Márciusban a németek visszavonultak a Hindenburg vonalra. májusban nagy francia offenzíva indult a Champagneban, ami kudarcos végződött. Júniusban megjelentek az első amerikai csapatok Franciaországban és résztvételükkel folyt le novemberben a cambryvi csata.

1918: Az év hatalmas kezdődik. Berlin minden áron döntő győzelmet akart kiharozni. Német csapatokat dobta az orosz harctérről a nyugati hadszíntérré. A német hadvezetés hatalmas iramot varancsolt a nyugati hadszíntérré. márciusban már visszaverték az ellenséget. áprilisban győzelmet arattak Amiensnél, április tizenkettedikén nagy német támadás indult Ypernél. április huszonegét; a Kemmel-hegy bevétele május huszonegedikén a német csapatok az Aisnél állnak. harmincadikán elérik a Marnet. június tizenharmadikán vízszent nagyvívű antant-ellen-támadás indult és a szövetségesek megkezdik az ellen-tél visszavonulását. Julius tizennyolcadikán kezdődött a oha-ty-thierry-i csata. augusztusban pedig egy-mást követés az nyugati offenzíva Plumer-planziva. majd a szövetségesek sümmei offenzíva. Október azután meghozta az általános német visszavonulás kezdetét. november másodikán az angolok Valenciennesbe, az

amerikaiak Szedánba érkeznek. November húszegyedikén, az ötödik háborús év végén megkötötték a fegyverszünetet.

1914—1918-ig a fontosabb eseményei a következők voltak időrendi sorrendben: 1914. szeptember huszonegedikén a német tenger-alattjárók három angol cirkálóát elsüllyesztettek. november elsején a németek tengerei győzelmet arattak a Csendes óceánon, december nyolcadikán zajlott le a híres tengeri csata a Falkland-szigetnél. 1915. május hetedikén elsüllyeszték el a Lusitaniát. 1916. május harmincegyedikén vívták meg az ellenséges tengeri hadak a világtörténelmi nevezetességű lütlandi csatát. 1917. január harmincegyedikén a németek bejelentették a porlattan tengeralattjáró harcot a ennek következményeképpen az Egyesült-Államok hadatüzenet Németországnak kezdőtől, egész 1918. november másodikán — akkor történt német részről az utolsó hajóelsüllyesztés — II. Vilmos császár tengeri haderejének tengeralattjáró számos szövetséges és semleges hajót elsüllyesztettek el. Különösen 1917-ben és 1918-ban pusztították meg a szomszédos országok és a semlegesek zászló alatt közlekedő hajókat. November hetedikén azonban felbomlott a fegyverem és a német tengerészek felhagyottak.

Minövégleg a német hadsereg megállítását — mint köztudott — a németek komolyan fenyegettek Páris. A repülőgépek 1917. vége felé és 1918-ban mind nagyobb szerepet játszottak Nyugaton, különösen a németek használták nagy sikerrel a légi fegyvereket. Közben 1915. május 22-én, most negyedszázada Olaszország kitépett a semlegességéből, hadatüzenet Ausztria-Magyarországnak.

Meggyilkolta házasszonyát és annak unokahugát, aztán felakasztotta magát egy lugosi munkás

Lugos. Megdöbbentő kegyetlen gyilkosság és öngyilkosság történt Lugoson. A véres drámáról, amelyről ebben a pillanatban még nem is lehet tiszta képet alkotni, tudósítók a következő részleteket jelentik: A lugosi rendőrséget arról értesítették, hogy a Lenau-ucca 32 számú házában öngyilkosság történt: valaki felakasztotta magát az ablakfára. A hír nyomán Popescu György rendőrkomiszár megjelent a helyszínen s megállapította, hogy vajójában öngyilkosság történt, de azt kétőn gyilkosság előzte meg. A helyszíntre kiszállt rendőrkomiszár a jelzett ház egyik lakására az ablakfára felakasztva, holtan találta meg Kegyesi István 42 éves igazságtalansági munkást. Az akasztott holttest közvetlen közelében meggyilkolva, holtan feküdt a ház tulajdonosnéje, Groza Zsuzsanna, aki mint jegyzetadó az Omnia-moziban állott alkalmazásban. Az asszony arcán és fején láthatólag kemény tárgy tól származó, borzalmas ütések nyomai ékezteltek. Az ágy előtt, a földön egy másik holttest hevert, a ház tulajdonosné 26 éves unokahuga, Nagy Margit, akivel a férfi együtt élt. A kegyesség a vizsgálat eddigi adatai alapján azon a véleményen van, hogy a két asszonyt Kegyesi István gyilkolta meg, akinek előzőleg minden valószínűség szerint szövetségese lehetett valójuk. Tette következményeitől vajó félelmében, azután felakasztotta magát az ablakfára.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Junius 30-ig meghosszabbították az adóamnesztiára vonatkozó bejelentést, míg junius 15-ig a rendkívüli nyereségek bejelentésének határidejét

Távirati értesítést kapott a minisztérium határozatáról az UGIR aradi fiókja

Az első negyedévi adók 5 százalékos kedvezményre I. máj. 31-ig fizethetők be

Fontos távirati értesítés érkezett kedden este az UGIR aradi fiókjához Bucurestiből, az UGIR központjától. Az értesítés szerint a pénzügyminiszter helyt adott az érdekeltek által beadott kéréseknek és a május 15-én lejáró pénzügyi határidők közül kettőt, még pedig a leglényegesebb kérdésekkel kapcsolatokat, meghosszabbított. Eszerint a pénzügyminiszter junius 15-ig hosszabbította meg a rendkívüli nyereségekkel kapcsolatos vallomások benyújtásának határidejét és junius 30-ig hosszabbította meg azt a határidőt, ameddig az adóamnesztiával kapcsolatos nyilatkozatokat be lehet adni.

Bucurest-i lapjelentések számolnak be róla, hogy a pénzügyminiszter hozzájárult a kedvezményes adófizetések május 15-én lejáró határidejének meghosszabbításához is. Így tehát a költségvetési év első negyedére esedékes adó ennek a határozatnak értelmében május 31-ig fizethető be 5 százalékos kedvezményvel. A pénzügyminisztérium a fenti intézkedésekről kedd este hivatalos közleményt adott ki, hangsúlyozva azt, hogy ez az utolsó meghosszabbítás.

A fenti rendelkezések egyébként az aradi pénzügyigazgatóságra már nem érkeztek meg.

A pénzügyminisztérium rendelete értelmében:

A kereskedelmi és iparvállalatok mentesülnek a 2 százalékos illetékekkel kapcsolatos kimutatások alól

A fizetési jegyzékek könyvecskéit láttamoztatni kell, de felhasználásuk után nem kell a pénzügyigazgatóságon letétbe helyezni —

Megkezdik a kihágási jegyzőkönyvek felvételét azok ellen, akik nem alkalmazzák a 2 százalékos bélyeget

Az aradi kivetési pénzügyigazgatóságra 47.207—1940. szám alatt rendelkezés érkezett a pénzügyminisztériumból, amely közli, hogy május elsejei hatállyal megszünt az az átmeneti kedvezményes állapot, amelyet a 2 százalékos rendkívüli nemzetvédelmi illeték ellenőrzésével kapcsolatban engedélyezett. Ezen átmeneti idő alatt tudvalevőleg az ellenőrző szervek kihágási jegyzőkönyveket nem vehettek fel és csak utmutatásokat adhattak a 2 százalékos nemzetvédelmi bélyeg alkalmazására vonatkozóan. Erre való tekintettel a pénzügyigazgatóság utasítást kapott a minisztériumtól, hogy

haladéktalanul kezdje meg az említett illeték alkalmazásának ellenőrzését.

Külön súlyt fektet a minisztérium nemcsak az üzletek és gyárak, hanem a piacok ellenőrzésére is. Figyelmezteti a rendelet az ellenőrző közegeket, hogy a kisgazdálkodók által eladott áruk csak abban az esetben mentesek a 2 százalékos illeték alól, ha gazdaságuk saját termékeiről van szó, vagyis az illeték alól ilyen eladások esetén a következő termékek mentesülnek: gabonafélék, fűszerek, zöldség, olajmagvak, takarmánycikkék, gyógynövények, baromfi, tojás, tej és tejtermékek, állatok tenyésztett és nevelt állatok, nyersgyapjú, méz és ehhez hasonlók. Nem mentesülnek tehát az illeték alól azok az áruk, amelyeket a parasztek alkalmilag adnak el, mint például: nyers fa, fűrészáru, épületanyagok, stb.

Figyelmezteti a pénzügyigazgatóságot a minisztérium arra is, hogy a bizonysági eladások esetében is le kell róni a 2 százalékos nemzetvédelmi illetéket.

Az alaposabb ellenőrzés érdekében a minisztérium utasításának megfelelően a pénzügyigazgatóság a helyi vámhivataltól kimutatásokat kell, hogy kérjen a vámhivatalon át lebonyolódó kivitelről és behozatról, valamint az állomástól az oda érkező és onnan elszállításra kerülő árukról. Hasonló kimutatásokat kérnek a magán szállító cégektől is.

Kimutatást kérnek az ellenőrzés hatálysabály tétele szempontjából a kereskedelmi és iparkamarák céghivatalától, a törvényszék céghivatalától, valamint a társadalombiztosítótól (az utóbbitól a kisiparosok névsorának ellenőrzésére vonatkozóan.) Nagy súlyt fektet a minisztérium arra, hogy az ellenőrzést állandóan, naponta és meglepetésszerűen gyakorolják. Kihágás esetén az érdekelteket, illetve iparosokat, a ki nem fizetett 2 százalékos illeték tiszteresére büntetik és ezenkívül az illetéket is le kell róniuk.

Rendkívül lényeges intézkedése az említett miniszteri rendeletnek a következő:

A pénzügyminiszter a kereskedelmi és ipar-

vállalatok által előterjesztett panaszok eredményeképpen hozzájárult ahhoz, hogy május elsejei hatállyal a kereskedők, iparvállalatok, vendéglők, illetve az összes érdekeltek mentesüljenek az alól, hogy napi kimutatást készítsenek az eladott árukról és az eladások alkalmával felhasznált 2 százalékos nemzetvédelmi bélyegekről. Egyben az alól is mentesülnek, hogy havonta kimutatást terjesszenek elő a pénzügyigazgatósághoz az eladott árukról és a felhasznált 2 százalékos bélyegekről. Ugyancsak május elsejei hatállyal megszüntették azokat a könyveket, amelyekbe az adóhivatalok bevezették, hogy az egyes kereskedők mennyi 2 százalékos bélyeget vásároltak. A jövőben a 2 százalékos bélyeg vásárlásakor az érdekelteknek nem kell írásos kérvényt előter-

Aradi kezdeményezés eredményeképpen:

Lényeges könnyítések alkalmaztak a kiskereskedők liszteladásának ellenőrzési formáibanál

— Költség- és munkameglakartást [ezen az u] intézkedés —

Az aradi Kiskereskedők Szindikátusának elnöke, Engel Gyula a közelmúltban emlékiratot juttatott el az Aradi Kereskedelmi és Iparkamarához, amelynek közbenjárását kérte a kiskereskedők liszteladásának ellenőrzésére vonatkozó formák enyhítése érdekében. A Kereskedelmi és Iparkamara teljes egészében magáévá tette a kiskereskedők kérését, haladéktalanul eljárt az ügyben és alelnöke, Iercan Nerva dr. országgyűlési képviselő személyesen is feltárta a helyzetet a bucaresti-i illetékes ténylezők előtt.

Az új ellenőrzési rendszer ez év április 1-én lépett életbe és annak értelmében a kiskereskedők minden egyes liszteladás alkalmával a fizetési jegyzéket kötelesek adni a vevőnek a napi liszteladásokról este összesített számlát kell készíteniük és másnap ezzel az összesített számlával meg kell jelenniük a pénzügyigazgatóságon, ahol — és ez volt a rendelkezés egyik érthetetlen része — szabadforgalmi igazolványt kell kérniük az előző nap már elszállított lisztmennyiség részére. Megemlítendő, hogy az esti összesített számlákat felül kellett bevezetni, a forgalmi bizonyítványokat pedig kérvényezni kellett és a kérvényt természetesen bélyeggel kellett ellátni.

Az aradi kivetési pénzügyigazgatóságra ma távirati rendelkezés érkezett a temesvári kerületi pénzügyi vezérfelügyelőségtől, mely táviratában közli, hogy ezentúl a pénzügyigazgatóság nem köteles az említett kiskereskedői liszteladásokról szabadforgalmi bizonyítványt kiállítani. Ennek

lesztentők. Változatlanul fennmarad az a kötelezettség, hogy a kereskedők, iparvállalatok és vendéglők a kivetési pénzügyigazgatóságnál láttamoztassák fizetési jegyzék-könyvecskéiket, viszont a felhasznált könyvecskéket a jövőben nem kell letétbe helyezni a pénzügyigazgatóságon.

Külön hangsúlyozza a minisztérium rendelkezése, hogy az ellenőrző szerveknek működésük során teljes korrektséget s jómodort, udvariasságot kell tanúsítaniuk. A közönség nem állítható meg az uccán azzal a céllal, hogy a vásárlóktól a kereskedőktől kapott fizetési jegyzéket kérjék, annak megállapítása végett, hogy van-e azon 2 százalékos bélyeg és nem lehet kötelezni az uccán vásárlót arra, hogy kibontsa csomagját, annak ellenőrzése végett, hogy mennyi árut vásárolt. Az üzletekben azonban a vásárlókat felszólíthatják a fizetési jegyzékek és szükség esetén az áruk megmutatására.

Ma lejáró pénzügyi határidők

E hó 15-én jár le az aggregényadóval kapcsolatos vallomások, az ingatlanterhek bejelentésének, a bemutatóra szóló részvények bejelentésének, az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok remunerációja után járó aránylagos illeték befizetésének, valamint a petróleumtermékek, cement és fémáruk bejelentésének határideje.

A kamaránál kapható a pénzügyi amnesztia törvény igénybevételéhez szükséges nyilatkozatok szövege

Az aradi kereskedelmi és iparkamara hivatalosan közli, hogy a mai napon jár le az a határidő, amely alatt azoknak a kereskedőknek és iparosoknak, akik igénybe akarják venni az április 1-ei amnesztia törvényben biztosított előnyöket, be kell adniuk erre vonatkozó nyilatkozatukat a pénzügyigazgatósághoz. Tekintettel arra, hogy a törvényben előírt illeték lerovása hazafias célt szolgál s egyben mentesíti az érdekelteket a pénzügyi vizsgálatok kellemetlenségei alól, a kamara megakarván könnyíteni a törvény előnyeinek igénybevételét, a bejelentéshez szükséges nyilatkozat szövegét elkészítette és az a közönség rendelkezésére áll a kamara irodájában.

— Junius elsején új román—német vasúti szállítási díjszabás lép életbe. A CFR, vezérigazgatósága közli, hogy május 31-iki hatállyal érvényét veszti a román—német vasúti szállítási díjszabás I. és II. része és mindkét vonatkozásban új díjszabást léptetnek életbe.

következtében a kiskereskedők nem kötelesek naponta jelentkezni az összesített számlákkal a pénzügyigazgatóságon. Ugyanakkor lényeges könnyítés az is, hogy az esti összesített számlák, amelyeket változatlanul el kell készíteni a jövőben is, mentesülnek a bélyegilleték alól, tekintettel arra, hogy csupán „pro-forma” számlákról van szó és ezeket a számlákat csak havonta egyszer kell bemutatni ellenőrzés végett a pénzügyigazgatóságon. Az ellenőrzések időpontját a pénzügyigazgatóság később a kiskereskedők szindikátusa után közli az érdekeltekkel. Hangsúlyozza a rendelkezés, hogy a liszteladások esetében a kiskereskedők változatlanul kötelesek fizetési jegyzékeket adni. Ez alól egy régebbi intézkedés értelmében csak azon falusi kiskereskedők mentesülnek, akik egy személynek öt kilónál több lisztet nem adnak el a liszteladásokról szóló fizetési jegyzékek bélyegmentesek.

Az új rendszer május 15-én lép életbe. Erre való tekintettel az aradi kivetési pénzügyigazgatóság illetékes osztálya (II. emelet 32. számú szoba) felszólítja az érdekelte kiskereskedőket, hogy a május 14-iki eladásokkal kapcsolatban is még a régi rendszer szerint járjanak el és május 15-én jelentkezzenek a pénzügyigazgatóságon a május 15-ike előtti liszteladásokról szóló bárcák átvétele érdekében. Május 15-től kezdve már az új rendszert alkalmazzák. A lisztregisztert természetesen a fenti intézkedésektől függetlenül továbbra is vezetni kell.

Május 18-áról 19-re virradó éjszaka lép életbe az új menetrend

Menetrendváltás az aradhegyaljai villamosvasuton

Az új nyári menetrend — mint annak idején megírtuk — május 18-áról 19-re virradó éjszaka lép életbe. Tekintettel arra, hogy az új menetrend hivatalos adatait még nem érkeztek meg Aradra, a nyári menetrendet csak akkor közöljük, ha az megérkezik az illetékes vasúti hatóságokhoz, mert csak ezáltal kerülhet elő, hogy a menetrend adataiban tévedés ne forduljon elő. A hivatalos nyári menetrendet annak megérkezése után még kellő időben közölni fogjuk.

Menetrendváltás az aradhegyaljai villamosvasuton. Az aradhegyaljai villamosvasuton folyó hó 19-től kezdődőleg a menetrend megváltozik és a következő nyári menetrend lép életbe: Aradról indul: 5.00, 8.00, 11.30, 14.15 és 18.10 órákor. Pankotáról indul: 4.50, 8.00, 11.30, 14.15 és 18.10 órákor. Radnáról indul: 5.10, 8.20, 11.50, 14.35, és 18.30 órákor. Ugyanezen naptól kezdődőleg visszavonásig vasárnapokon a fentjelzett vonatokon kívül indulnak még Pankotáról Aradra 21.00 órákor és Radnáról Aradra 21.20 órákor kúlvonatok. Folyó hó 18-tól kezdődőleg ismét kiadnak kedvezményes weekend, kiránduló- és fűrdőjegyeket, amelyek Arad állomás jegybiztosságánál minden szombaton a 11.30-kor induló vonattól vasárnap a 14.15-kor induló vonatig válthatók. Ezen jegyek visszafelé vasárnap reggeltől, hétfő déli 12 óráig, vagy ha hétfő ünnep, úgy a következő nap déli 12 óráig érvényesek. A kiránduló-jegyek az 5.00 órákor induló vonattól a 14 óra 15 perckor induló vonatig válthatók. Ezen jegyek vissza a jegyváltás napján az utolsó Arad felé közlekedő vonattal érvényesek. Fűrdőjegyek gyanánt 50 százalékos kedvezményes jegyeket adnak ki minden szombat délelőtt 11 órától, a vonal bármely pontjától Radnára. Ezen jegyek vissza vasárnap reggeltől, hétfő déli 12 óráig, ha hétfő ünnep, úgy a következő nap déli 12 óráig érvényesek. **Kedvezmény gyermekek részére:** Azon a napokon, amikor az igazgatóság weekend- vagy kiránduló-jegyeket ad ki, a gyermekek 4-10 éves korig a weekend- vagy kiránduló-jegyek felét fizetik.

A román-jugoszláv kereskedelmi kamarába való belépés. Az aradi kereskedelmi és iparkamara felhívja a kereskedők és iparosok figyelmét arra a körülményre, hogy a román-jugoszláv kereskedelmi kamara működik már és így mindazok, akiknek a Jugoszláviával való kereskedelmi kapcsolatok ügyében valamilyen felvilágosításra volna szükségük, vagy e kapcsolatok élénkebbé tétele érdekében javaslataik volna, forduljanak közvetlenül a román-jugoszláv kamarához (Camera de Comerț Romano-Jugoslavica, Bucuresti, Strada de Bursei 4, a bucaresti-i kereskedelmi és iparkamara palotája). Akik e kamarába tagként öhajtanak beratkozni, közzélik e szándékukat a fenti címre. A tagsági díj egyéni cégek, vagy magánszemélyek részére évi 1000 lei, társas cégek részére évi 2000 lei.

Az órakereskedők nem kötelesek árukészletükről jelentést tenni! A bucaresti-i Kereskedelmi és Iparkamara közbenjárásának eredményeképpen Traian Măntănușu nemzetgazdasági miniszter úr vezértükhez hozzájárult ahhoz, hogy az órakereskedőket is azonos érdekeskedők kategóriájába sorolják, akik nem kötelesek árukészletükről kimutatásokat készíteni.

Rádióműsor

— Romániai Időszámlás —

Magyar nyelvű hírek

8.30: Reichsender Böhmen (296,8 m. és 21 m. röv. hull.). 18.30: Reichsender Böhmen (269,8 m. és 31 m. röv. hull.) 18.50: Pozsony (298,8 m.). 19.50: Radio-Románia (364,5 m.). 20: Radio Toulouse (238,6 m. és Marselle Provence (400,5 m.). 20: Reichsender Böhmen (269,8 m. és 31 m. röv. hull.) 20.55: Róma II. (244,3 m.) és Róma III. (231,15 m.). 22.15: London National (261,1 m.) és GSA (49,59 m. röv. hull.) GRX (30,96 m. röv. hull.) 23.15: Reichsender Böhmen (269,8 m. és 31 m. röv. hull.) Pozsony (298,8 m.). 23.45: Belgrád (437,3 m. és 49,2 m. röv. hull.). 23.45: Nice PTT (283,2 m. és Marselle Provence (400,5 m.). 23.50: Besztercebánya (768,3 m.).

SZERDA, 1940. MÁJUS 15.

Bucuresti, Radio Románia, 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Lemezek. 12.50: Costică Tandin zenekara Petre Alexandru énekzsámaival. 13.20: Időjelzés, művészeti kulturális és sportközlemények. 13.30: A zene folytatása. 14: Hírek. 14.20: Német énekesek lemezei. 14.40: Tánclemezek. 15: Különböző közlemények.

Radio Románia, 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Rudolf Dolmetsch, Erica Morini és Alfred Cortot lemezek. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio Románia, 20: Gh. D. Muger előadása a virágokról. 20.10: Constanta Rădescu énekel. 20.45: Hírek. 21: Rádiózenekar. 22.10: Hírek. sportközlemények. 22.30: Román zene lemezek. 23.10: Régi keringők lemezek. 23.45: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I, 7.40: Ébresztő, torna. 8: Hírek, közlemények, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Hanglemezek. 14.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Katonazenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Híres kereskedő Kisléghy Nagy Dénes dr. előadása. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Hanglemezek. 19.10: A rádió szalonzeneke. 20: Külügyi negyedóra. 20.15: Hírek. 20.25: Paksy Jenő és Gál Imre kátongorán magyar dalokat ad elő. 20.45: Városnapok a rádióban. 20.50: Művészeti séta Firenzében. 21.35: Közvetítés Florenzből: Donizetti: Szerelmi bájjal, kétfelvonásos opera. 22.05: Hírek. 23.10: Hírek, időjárásjelentés. 0.25: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.45: Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál.

Budapest II, 20.25: Olasz nyelvoktatás. 21: Hírek. 21.15: Lovászi Ferenc cigányzenekara muzsikál. 22.20: A kilenc kínai. Ottlik Géza elbeszélése. 22.40: Időjárásjelentés. 22.45: Janc. és szórakoztató lemezek.

Belgrád, 13: Népdalok. 13.45: Rádiózenekar. 14.50: Lemezek. 15.20: Népies zene. 19.05: Rádiózenekar. 20.40: Népdalok. 21: Opera.

CSÜTÖRTÖK, 1940. MÁJUS 16.

Bucuresti, Radio Románia, 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Lemezek. 12.50: Rádiózenekar. 13.20: Időjelzés, művészeti kulturális és sportközlemények. 13.30: A zene folytatása. 14: Hírek. 14.20: Olasz énekesek lemezei. 14.40: Tánclemezek. 15: Különböző közlemények.

Radio Románia, 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.17: Miguel Candella, Claudio és Pablo Casals lemezei. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio Románia, 20: T. Păunescu-Ulin: előadása. 20.20: Gyermekfórisok lemezei. 20.25: Em. Ciomag ismerteti a szimfonikus hangverseny műsorát. 20.45: Hírek. 21: A Filharmonika szimfonikus zenekara hangversenye. 21.40: Hírek. sportközlemények. 22: A zene folytatása. 22.35: Könyvzene lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I, 7.40: Ébresztő, torna. 8: Hírek, közlemények, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. Pécsi nap a rádióban. 13.10: Katonazenekar. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Pécsi szerzők műveiből énekel dr. Vendéné Boros Margit és Báthory József. kísér Horváth Ádi és cigányzenekara. 15.30: Hírek. 17.10: Ma-

dárdalos Mecsek. Közvetítés a Mecsek hegységéből. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.35: A pécsi Székesegyház Gregorjan Énekkarának hangversenye. 19.10: Séta a Zoology-gyár múzeumában. Hangfelvétel. 19.30: A Turul Szövetség pécsi csoportjának tánczenekara. 19.45: Családügyi előadás Pécsről. 20.15: Hírek. 20.25: Orgonahangverseny a pécsi székesegyházban. 20.45: Ünneplést a pécsi Nemzeti Színházban. 22.40: Hírek. Időjárásjelentés. 23.10: Sárközi Laci és cigányzenekara muzsikál. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.25: Godwin Gede és tánczenekara játszik.

Budapest II, 19.10: Angol nyelvoktatás. 19.45: Hanglemezek. 21: Hírek. ügétőversenyeredmények. 21.25: Sárközi Elemér és cigányzenekara muzsikál. Varga Imre énekel. 22.20: Báró József Ferenc, a Dardanellák megerősítője. Felolvasás. 22.50: Időjárásjelentés.

PÉNTEK, 1940. MÁJUS 17.

Bucuresti, Radio Románia, 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Lemezek. 12.50: Costică Dumitrescu zenekara. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: A zene folytatása. 14: Hírek. 14.20: Szlav énekesek lemezei. 14.40: Tánczene. 15: Különböző közlemények.

Radio Románia, 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Technikai üzenetek. 19.17: Ivanovitsch Bratza, Gaspar Cassado és Wilhelm Kempff lemezei. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio Románia, 20: N. Iorga tanár előadása. 20.20: Liszt: Les preludes, lemezekről. 20.35: Közvetítés az Operából: Puccini: Pillangókisasszony. (Háromfelvonásos opera). 21.35: Hírek. 22.50: Hírek, sportközlemények. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I, 7.40: Ébresztő, torna. 8: Hírek, közlemények, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Chappard-tánczenekar. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Lontay Rainer László magyar nóták; énekel, kísér Csorba Dezso cigányzenekara. 15.30: Hírek. 17.10: Az esztergomi hittudományi iskola. Felolvasás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Szalonzeneke. 19: Egészségügyi előadás. 19.30: Kedvelt hanglemezek. 19.50: Sportközlemények. 20.15: Hírek. 20.25: Arva Pál gazdasága, Mesejáték. 21: Németnyelvű előadás. 21.05: Liszt-hangverseny-Magyar Társaság Hubay-Liszt-hangversenye. 22.15: Hírek. 23.20: Hírek. 23.40: Tánclemezek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Mursi Elok cigányzenekara muzsikál.

Budapest II, 20.30: Gyorsírótanfolyam. 21: Hírek. 21.20: Hanglemezek. 22.35: Időjárásjelentés. 22.40: Besztercebánya.

FÓRUM

Kaptuk a következő levelet:

Mélyen tisztelt szerkesztő ur! A mai világban, amikor sokkal fontosabb eseményeket kell nyilvánítani, hogy ilyen ügyben kérem szorítsanak néhány sornyi helyet jevelemnek. A kalapokról akarok írni, a hölgyek legújabb kalapdivatjáról, mely bizonyára szép és célszerű és mely ellen semmi feje kifogás sem hangzhatik el. Csupán az a szerény kéresem lenne a hölgyközönséghez, hogy ha már a divat diktátorok emelezős kalapdivatot kreáltak, legalább moziiban, színházban hagyják a ruhaárban a remekművet. Gondoljanak arra, hogy ebből is ülhet egy hölgy, akinek még magasabb kalapja van és akkor a színpad, vagy filmvászon fele helyett a divatos szalma, top, vagy más anyagból készült kalapcsoda tetejében gyönyörködhetnek csupán.

Nagyon kérjük az igen tisztelt hölgyközönséget, szívesen megkeressék, vagy vegyék le a kalapot a helyiségben, vagy pedig a színházakban, mozikban hordjanak ajacsonyabb divatu kalapot.

Teljes tisztelettel:
Egy előfizető.

APROHIRDETÉSEK

A 1934. évi 1934. július 13-án megjelent miniszteri rendelet alapján az aprotíróadások ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, hirdetések, szavankint 1 leu.** Egyéb aprotíróadások **szavankint 2 leu.** A leu a leu-tel értelmében az aprotíróadások ára előző évihez képest.

VETEL-ELADÁS
Kétajtós jégsekreány, nagy, zárható szeszaláda kerti cement állványok virágtartókkal és egy vörös márványpad eladó. Str. G. Coandă 9. 2434
Egy kis hold prima here, első kaszálás, eladó. Calea Aurel Vlaicu 258. 2433

Belvárosban jövedelmező ház alkalmi áron sürgősen eladó. Cím a kiadóban. 2432
ALKALMAZÁST NYER
Főnöki tudó mindenestélyi szonali beállításra kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 2437

LAKÁS
Kétszobás, előszobás lakás mellékkelhelyiségekkel június 1-ére kiadó. Str. Gojdu 15. 2237
Marospart, háromszobás, összkomfortos, terraszos lakás azonnali kiadó. Str. Simbolului 1. 2431
Háromszobás, fürdőszobás, modern lakás elköltözés miatt azonnali áron alul kiadó. Ugyanott egy iókarban levő kérempár eladó. Str. Baritiu 25. 2411
Három uccal szoba, fürdőszobával, irodának szalonnak igen alkalmas, azonnali és egy garconlakás május 15-ére kiadó. Str. Eminescu No. 19. 2374

KOLONPELEK
Hárisonya szemfelszedést és stoppolást legolcsóbban készít hárisonyakötőde Str. Moise Nicoră 1. 2195
Keleti és belföldi országszónyegek, dívalók modern ebédli, kombinált szobák, recamierék, varróasztalok, amerikai íróasztal, írógépek, Pianino, rövid keresztúros zongora és rövid zongora. Sting-gyártmány, olcsón eladó. Vessünk teljes lakásberendezést, akasztókat, Zalogkölcsönt közvetlenül a temesvári zálogházba, előleget adunk, olcsón beszeressük. Tempo bizalmasi szolgálat. Fischer Eliza-olota.

Legújabb jelentéseink:

Hétezer német repülőgép harcol a nyugati hadszíntéren

Brüsszel. (Rador.) A francia és angol hadseregek korszerű és bőséges felszereléssel még állandóan nagy számban érkeznek Belgiumba. A belga csapatok hősiességével ellenállása következtében a szövetséges haderő jó körülmények között teremtheti meg az érintkezést a belga haderővel, s alkalmuk van állásaik alapos elkészítésére. Tudni vélik, hogy alkalmas időben óriási arányú

ellentámadásba kezd a szövetséges haderő. A német hadvezetőség egyébként — nyilván a lakosság ellenállásának megtörésére — közel hétezer repülőgépet küldött a belga frontra, amelyek kimélet nélkül támadják úgy a katonai célpontokat, mint a polgári lakosságot.

A „cash and carry” felfüggesztését javasolja egy amerikai képviselő

Washington. (Rador.) Bulwinkle képviselő határozati javaslatot terjesztett a kongresszus elé, kérve a „cash and carry” (fizess és vidd) szabály felfüggesztését, ami által a szövetségesek hitelre is vásárolhatnak az Egyesült-Államokban olyan cikkeket, amelyek nem katonai jellegűek.

Bulwinkle a továbbiakban javasolta, hogy a Johnson-törvényt helyezték hatályon kívül.

Washington. (Rador.) Anglia és Franciaország az utolsó négy hétben 350 millió dollárért rendelt repülőgépeket és motorokat az Egyesült-Államokban.

Folytatódnak a németbarát és angol-ellenes tüntetések Olaszországban

Róma. (Rador.) Olaszországban mindenütt akció indult a különböző angol felirások eltávolítására. Különösen azokban a városokban ismétlődnek meg nagyobb méretekben a tüntetések, ahol egyetemek vannak és ahol angol, vagy francia konzulátus van. Keddelelőtt az olasz diákság több ízben is megjelent a Palazzo Venezia előtt, ahol Mussolini többször megjelent

az erkélyen, de egyetlen szót sem szólt a diákoknak. Dél felé a diákok oszlopokba felsorakozva a német nagykövetség elé vonultak és Németország mellett tüntetést rendeztek. A nagykövetség tanácsosa az erkélyről megköszönte a tüntetést. Beszédét Mussolini éltetésével fejezte be, amit a tömeg Hitler éltetésével tagadott.

Vilma királynő rádiószózata a holland néphez

London. Az angol fővárosban tartózkodó Vilma holland királynő kedden felhívást intézett országú lakosságához. Az uralkodónő felhívását a holland rádiók közvetítették. Vilma királynő közölte, hogy az események parancsoló szükségességében következtében kormányával együtt kénytelen volt elhagyni országát. Hangsúlyozta a holland királynő, hogy minden remény meg van arra, hogy rövidesen ismét visszatérjen Hollandiába. Vilma királynő kitartásra buzdította nézét és felhívását Hollandia éltetésével fejezte be.

nyával együtt kénytelen volt elhagyni országát. Hangsúlyozta a holland királynő, hogy minden remény meg van arra, hogy rövidesen ismét visszatérjen Hollandiába. Vilma királynő kitartásra buzdította nézét és felhívását Hollandia éltetésével fejezte be.

Német légitámadás a holland hajóhad ellen

Hága. (Rador.) A holland főparancsnokság rádió közlött jelentése szerint május 13-án reggel német repülőgépek támadást intéztek a holland hajóhadnak az északi holland vizeken tartózkodó egységei ellen. A támadás eredménytelen maradt. A támadó négy repülőgép közül hármat lelőttünk, majd később még két újabb német repülőgépet semmisítettünk meg.

Berlin. A német hadvezetőség kedd éjszakai jelentésében közölte, hogy a német légitámadás egy része kedden újabb légitámadást intéztek a holland kikötőkben lévő hadihajók ellen és ez alkalommal 2 cirkáló és egy torpedórombolót és egy sokezer tonnás gőzhajót elsüllyesztettek, több hajót pedig megrongáltak.

Az angol flottához csatlakozott a holland kereskedelmi és hadihajóhad

Londonból jelentik: A holland kereskedelmi és hadiflotta az angol tengeri flottához csatlakozott. A korszerűen felszerelt holland hadiegységeken kívül három millió tonna ürtartalmú kereskedelmi hajó csatlakozott az angol flottához, amelyek állománya most jóval túlhaladja a háború kitörése előtti mennyiséget. Az angol kereskedelmi hajóhad, amely a háború kitörésekor 20 millió tonna körüli ürtartalommal rendelkezett, jelenleg a holland és norvég flotta csatlakozásával 30

millió tonnával rendelkezik. A brit tengernagy hivatal közli egyébként, hogy az elmúlt hét folyamán a németeknek mindössze egy angol kereskedelmi hajót sikerült csak elsüllyeszteniük. Ez a hajó 6000 tonna ürtartalmú volt. A német kereskedelmi flotta azonban a múlt hét folyamán 31 hajót veszített, mégpedig Hollandiában 26 hajót fogtak el a holland hatóságok, míg öt hajót részben saját legénysége, részben az angolok süllyesztettek el.

Nem hagyja el Brüsszelt a belga kormány

Brüsszel. (Rador.) A belga kormány nem hagyja el a fővárost. A minisztériumok negyedében megerősítik a védelmi intézkedéseket. Az utóbbi napokban éjtóernyős német katonák szájtak le a város több részében, de ezek közül sokat még nem jehett el fogni.

Denis tábornok a rádióban becsületszavát adta arra, hogy Brüsszelt veszély nem fenyegeti. Hangsúlyozta, hogy a szövetségesek hadmozdulatai olyan rendben és rendszerességgel történnek, amelyek reményt adnak arra, hogy bizalommal tekintsenek a jövő elé.

este újabb rádióbeszédet intézett a belga népez és ismertette a stratégiai helyzetet. A belga miniszterelnök részletesen tájékoztatta Belgium lakosságát a jelenlegi helyzetről. Közölte, hogy

egy-egy szakaszon a német csapatok előretörték, azonban az időközben felvonult francia és angol csapatokkal egyesült belga haderő erőyes közbejépeése következtében ez az előnyomulás meglassult, sőt több helyen megállt.

A kialakulóban lévő hadműveletek kedvezőnek mutatkoznak Belgiumra nézve. Közölte egyébként Pierlot, hogy a belga kormány Brüsszelben marad.

Rotterdam lángokban áll

London. (Rador.) Rotterdam nagy része lángokban állt, amikor este elhagytam a várost” — jelentette ki lord Chisester, aki a holland menekültekkel Londonba érkezett. Közölte a lord azt is, hogy Rotterdam környékére állandóan érkeznek a német éjtóernyős osztagok.

Elkeseredett harcok Sedannál és Longvy környékén

Páris. (Rador.) A Havas jelenti: Sedan és Longvy városokban erőteljes harcok folynak. A német jelentésekkel ellentétben Montmedyből semmiféle tevékenységről nem érkezett híradás.

A svájci tőzsdék működését beszüntették

Bern. (Rador.) A svájci tőzsdék szövetsége elhatározta, hogy újabb intézkedésig a tőzsdék működését beszüntetik.

Giurescu propagandaminiszter nyilatkozata a romániai „turista kérdésről”

Istanbul. (Rador.) A Cumhuriyet és a Republique török lapok intervjút közölnek Giurescu román propagandaminiszterrel. A lapok tudósítói szerint a propagandaügyi miniszter a következőket mondotta:

— Öszinte szimpátiával viselkedtek a lovagias török nép iránt.

Arra a kérdésre, hogy vajon sok turista van-e Romániában, a miniszter mosolyogva válaszolta: Ugy látom az elmúlt napokban híressé vált külföldi turisták ügyét akarja mellémnek szegezni. Véleményem szerint az ezzel kapcsolatos feltevések túlzottak. Egyébként a román kormány kellő óvatosságot és megfelelő ellenőrzést gyakorolhat. Eppen ezért észszerű, hogy a turisták kérdését ne vigyük túlzásba. Az angol lapok tudósítói azt táviratozták lapjaiknak, hogy Romániából eltávolítják a német turistákat. A német lapok viszont azt írják, hogy Románia kiutasítja az angolokat. Egyik sem fejei meg a valóságnak. Nem tartóztatunk le és nem távolítottunk el tömegesen idegeneket és nincs is szándékunkban, inkább csak azokat kívánjuk eltávolítani az országból, akiknek fénykedése nem kívánatosá vált.

Vilmos ex-császár elhagyja Doorn?

Berlin: Német politikai körök foglalkoznak a Doornban tartózkodó Vilmos ex-császár helyzetével. Illetékes német körök szerint a birodalmi kormány a legnagyobb előzékenységet tanúsítja a volt német császár iránt és kész kivánságát teljesíteni arra vonatkozólag, hogy visszatérhet Németországba, vagy elősegítik utazását bármely semleges országba. A római Piccolo londoni jelentése szerint olyan hírek terjedtek el, hogy Vilmos német ex-császár elhagyta Doorn. E hírt azonban még nem erősítették meg.

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

KAIRÓ. Az egyiptomi hatóságok elrendelték a Nilus deltájának lezárását. Ezt a szakaszt tilos területnek nyilvánították.

BELGRÁD. Lapjelentés szerint a Jugoszláv kereskedelmi bizottságnak Moszkvából való visszatérése után gazdasági szakértőkből és politikusokból álló újabb bizottság utazik a szovjet fővárosába.

BERN. A szövetségi tanács rendeletet adott ki, amelynek értelmében a polgári őrség megbízást nyert minden község helyi védelmének ellátására.

LONDON. Új szövetséges csapatfesztek léptek harrra hét tengeri méridnyire Narviktól, a német állások hátamögött.

BERLIN. Mokolow, a szovjet polgári repülésnek vezetője Berlinbe érkezett.

LONDON. Leon Blum repülőgépen Londonba érkezett, ahol felszólal a munkáspárt kongresszusán.